БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 128
7 АВГУСТ
ШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Тошкент областидаги пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, МТС ва совхозларнинг ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз ва саноат корхоналари раҳбарларининг 1954 йилда пахтани машина блан теришга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш юзасидан олган Социалистик мажбуриятлари (1-нчи бет).

Олий ўқув юртлари янги ўқув йили арафасида. Ғ. Бобожонов. — Қишлоқ хўжалиги учун кўплаб малакали кадрлар етиштирамиз. **И. Заварин.** — Институт коллективи янги ўқув йилига тайёрланмоқда. **И. Р. Арнаутов.** — Янги ўқув йилига ҳартомонлама пухта тайёрланайлик (2-нчи бет).

СССР Олий Совети Президиумида (3-нчи бет).
Аҳолига кўплаб юқори сифатли маҳсулот етказиб берамиз (3-нчи бет).
Фидокорона меҳнат қилиб, ўсишдан кейинда қолган ғўзаларни олдинги ғўзалар қаторига етказиб олайлик! Б. Халилов. — Нўноқ раҳбарликнинг оқибати. **Ш. Турдиев.** — Ғўза парвариши давом этдирилади (3-нчи бет).
У. Кенжаев. — Комсомоллар пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашда (3-нчи бет).
АҚШ коммунистик партияси миллий конференциясининг чақирилиши (4-нчи бет).
Польшанинг Англияга нотаси (4-нчи бет).
Гватемалада аҳвол (4-нчи бет).

Август—ҳосил тўплаш ва уни етилтиришда ҳал қилучи ой

Областимизнинг пахтакорлари олдида жуда муҳим вазифа турипти. Бу йил биз мамлакатга 500 минг тонна пахта топширишимиз керак. Ватанпарвар колхозчилар, совхоз ва МТС ходимлари ўз зиммаларига олган социалистик мусобақа мажбуриятини шараф блан бажариш учун ғўза парваришини бўшаштирмай давом этдирмоқдалар ва пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўрмоқдалар.

Бизда баҳор ва ёз ойларида тинмай, фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил тўплашга эришган жуда кўп колхоз, бригада ва звенолар бор. Лекин область бўйича умуман олиб қараганда, ғўзанинг ривожланиши ва ҳосил тўплаши мутлақо қониқарли эмас. Айрим колхозларнинг ғўзаси олинган мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилишини эмас, ҳатто давлат планининг бажарилишини ҳам шубҳа остида қолдирмоқда.

Бўка, Пискент, Октябрь, Чиноз ва Ховос районларида ғўза ўсишда ва ҳосил тўплашда жуда кечикмоқда. Шунга қарамай, бу районларнинг партия ва совет ташкилотлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари ғўза парваришини кучайтириб, унинг нормал ўсишини та'минлаш учун шошилинч чоралар кўрмаётирлар. Ба'зи раҳбар ходимлар, колхоз правлениe а'золари, бригада ва звено бошлиқлари эса ғўзанинг кўкига қараб хотиржамлик кайфиятига берилмоқдалар.

Пискент район партия комитети бутун моддий-техника ва ишчи кучларини ғўза парваришини кучайтиришга сафарбар этиш ўрнига, дала ишларига формал, нотўғри раҳбарлик қилмоқда. Ҳозирги мас'улиятли пайтда райкомнинг раҳбарликда яроқсиз услуб қўлланаётганини қуйидаги факт кўрсатади.

Райком бюроси июль ойида Шверник номли колхозда ғўза парваришининг бўшаштириб юборилганини қоралаб, колхоз правлениеси ва МТС раҳбарларига экинларни парвариш қилишни кучайтириш тўғрисида конкрет кўрсатмалар берган эди. Орадан анча вақт ўтди. Бюро а'золари қарорнинг бажарилишини текширмадилар ва колхоз правлениесига конкрет ёрдам бермадилар. Натижада дала ишида ҳечқандай ўзгариш бўлмади. Меҳнат интизомини бузучиларга, дангаса ва «бозорчилар»га қарши кескин кураш олиб борилмади. МТС дирекцияси ҳам тракторчиларнинг иши блан қизиқмади. Тракторчилардан Қулмонов, Қурбонов ва Эргашевлар унумсиз ишламоқдалар. Бу колхозда чопиқ, культивация, суғориш графиклари сурункасига бажарилмай келмоқда.

Бу йил об-ҳавонинг ноқулай келиши, ғўза парваришининг кечиктириб юборилгани натижасида ҳозир шундай аҳвол юз бердики, кенг майдонларда ғўза ўсишдан 15—20 кун орқада қолди. Ба'зи бригада ва звеноларда пастбўйли, кам ҳосил ғўза кўп. Биз бу йил мажбуриятимизнинг ошганлигини, 20 минг гектарга яқин партов ва бўз ерларда биринчи марта чигит экканимизни, ниҳоят, бу йил республикамизнинг шонли 30 йиллиги байрам қилинишини эсласак, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун мас'улиятимиз қанчалик ошганлиги ўз-ўзидан билинади.

Август — пахтадан мўл ҳосил тўплашда ҳал қилучи ой. Ҳозирги ҳар кун, ҳар соат ғанимат. Бизнинг шу кунлардаги ишимизни бутун мамлакат ва бутун халқ кузатиб турмоқда. Биз пахтадан мўл ҳосил етиштириб, мамлакатга 500 минг тонна пахта етиштириб бераоламиз, ғўза парваришини бўшаштирмай йиғим-теримга пухта тайёргарлик кўраоламиз,—бу масала ҳозир август ойида зўр ғайрат блан ишлашимизга, бор ишчи кучлари ва машиналарнинг унумли ишини та'минлашимизга боғлиқдир.

Бунинг учун август ойи давомида барча колхозчилар, тракторчилар, совхозларнинг ишчи ва хизматчилари ҳарқачонгидан яхшироқ ишлашлари, бирор соат вақтни ҳам бекор ўтказмасдан 2—3 норма бажариш учун курашни қизитиб юборишлари, бутун воситаларни ишга солиб, ғўза парвариши графигининг албатта бажарилишини та'минлашлари керак. Иш графигини бажармаган бирор колхоз, бригада ва звено бўлмасин, иш нормасини бажармаган бирор колхозчи, бирор тракторчи ва совхоз ишчиси қолмасин — ҳозирги жанговар шиоримиз ана шу!

Район партия ва совет ташкилотлари, колхоз, совхоз ҳамда МТС раҳбарлари бригада ва звено бошлиқлари, айниқса ўсишдан орқада қолаётган участкалардаги ғўзани парвариш қилишга алоҳида э'тибор беришлари керак. Шуни унутмаслик керакки, август ойида ғўзаси яхши парвариш қилинган, қўшимча озиқлантирилган ва қондириб суғорилган пахта майдонининг ҳар гектаридан 4—5 центнердан қўшимча ҳосил йиғиб олиш мумкин. Областимиз бўйича ўсишдан орқада қолаётган ғўзалар юзларча гектарни ташкил этишини ҳисобга олсак, қолоқ участкаларни алоҳида парвариш қилиш пахта тайёрлаш планининг муваффақиятли бажарилиши учун ҳал қилучи аҳамиятга эга эканлиги ўз-ўзидан ма'лум бўлади.

Август — ҳосилни етиштиришда ҳал қилучи ой. Шу кунларда шоналар гулга, гуллар кўсакка айланмоқда. Кўсаклар тўлиб-етилмоқда. Пахтадан мўл ҳосил тўплаш, мамлакат олдидаги ватанпарварлик бурчимизни муваффақиятли бажариш учун ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги ғанимат кунларда ғайрат блан фидокорона ишлаш зарурлигини ҳарбир колхозчи, ҳарбир тракторчининг онгига сингдиришимиз лозим.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми ғўза парваришининг ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказилиши ҳамда етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини сра қолдирмай йиғиштириб олиш мамлакатда пахта ресурсларининг катта манбаи эканлигини уқтириб, йиғим-теримни уюшқоқлик блан ўтказиш зарурлигини алоҳида та'кидлади.

Вазифа — ғўза парваришини август ойида бўшаштирмай давом этдириш блан бирга, пахта йиғим-теримини пухта тайёргарлик блан кутиб олишдан иборатдир. Йиғим-терим ишларининг кеч кузгача чўзилиб кетмаслиги, пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун ҳозирги кунларда ҳарбир колхоз, ҳарбир совхоз, бригада ва звенолар тезлик блан йўл-кўприкларни тузатишга, сушилка ва хирмонжойларни қуришга, тош-тарози, қоп-қанор, автомобиль ва бошқа транспорт воситаларини тахт қилиб қўйишга ҳаракат қилишлари лозим. Йиғим-теримга тайёргарлик ишлари қат'ий план ва график асосида олиб борилсин, бугунги иш эртага қолдирилмасин.

Газетамизнинг бугунги сонида 1954 йилда пахтани машина блан теришга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш юзасидан колхоз, совхоз ва МТС ходимларининг область кенгашида қабул қилинган социалистик мажбурият э'лон қилинмоқда. Бу мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини та'минлаш керак. Бу йил йиғим-терим вақтида механизациядан кенг фойдаланиш тўғрисида олинган социалистик мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши эса ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, ҳамма машиналарни шайлаб қўйишни талаб этади.

Ўзбек халқи улуғ айём — республиканинг шонли 30 йиллигини байрам қилишга тайёрланмоқда. Совет кишилари учун халқ байрамларини меҳнат соҳасидаги янгидан-янги ғалабалар блан кутиб олиш традицияга айланган. Вазифа — байрамолди мусобақасини тобора кенгайтириб, колхозчи ва механизаторларни, совхоз ишчиларини социалистик мусобақага актив жалб этиш, августнинг ҳарбир кунидан фойдаланиб ғўза парваришини намунали ўтказиш, мўл ҳосил тўплаш ва йиғим-теримни ҳартомонлама пухта тайёргарлик блан кутиб олишдан иборат.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ДАВЛАТ ПЛАН КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ЎРТОҚ Д. Д. ДЕГТЯРЬНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат план комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Д. Д. Дегтярьнинг туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати блан ва унинг халқ хўжалигини планлаштириш соҳасида қилган хизматларини тақдирлаб ўртоқ Дмитрий Данилович **Дегтярь Меҳнат Қизил Байроқ** ордени блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1954 йил, 5 август.

Тошкент областидаги пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, МТС ва совхозларнинг ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз ва саноат корхоналари раҳбарларининг 1954 йилда пахтани машина блан теришга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш юзасидан олган

Социалистик мажбуриятлари

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясн Марказий Комитети ва Совет ҳукумати совет халқи олдига қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини кескин суратда ривожлантириш йўли блан мамлакатимизда халқ исте'моли учун мўл-кўл озиқ-овқат маҳсулоти, енгил ва озиқовқат саноати учун кўплаб хомаш'ё етиштириб бериш вазифасини қўйди.

Ўзбек халқининг, шу жумладан Тошкент область меҳнаткашларининг асосий вазифаси — пахта етиштиришни муттасил равишда кўпайтириб бориш блан мамлакатимизнинг бу қимматли хомаш'ёга бўлган эҳтиёжини тўлиқ та'минлашдан иборатдир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март Пленумлари қарорларида бу улуғвор вазифани бажариш йўллари белгилаб берилган.

Бунинг асосий шартларидан бири — қишлоқ хўжалик йшлабчиқаришининг барча процессларини кенг миқ'ёсда механизациялаш ва шу йўл блан меҳнат унумини оширишдир.

Машина-трактор станциялари ва совхозлар йил сайин кўплаб тракторлар ва бошқа янги қишлоқ хўжалик машиналари олмоқда. Бу бой техника қишлоқ хўжалиги соҳасидаги анча оғир ва мураккаб ишларни бажаришда киши меҳнатини енгиллаштирмоқда.

Бизнинг пахтакор МТСларимиз, совхоз ва колхозларимиз эндиликда хилма-хил қишлоқ хўжалик машиналарига эгадир. Бу машиналар пахта етиштиришнинг асосий процессларини механизациялаштириш имкониятини бермоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VII Пленуми Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорига биноан, республикадаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари олдига 1955 йилда колхозларда пахтани машина блан териб олишни 60 процентга етказиш, совхозларда эса, бутун пахта ҳосилини машиналар блан териб олиш вазифасини қўйди.

1954 йилда колхозларда пахта ҳосилининг камида 45 проценти, пахтакор совхозларда эса 80 проценти машина блан терилиши керак.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг июнь Пленуми қароридан руҳланган Тошкент областининг колхозчилари, МТС ва совхоз ишчилари, мутахассислари ва барча қишлоқ хўжалик ходимлари бу йил давлатга 500 минг тонна пахта етказиб бериш тўғрисида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятини шараф блан бажариш учун курашмоқдалар.

Етиштирилган мўл ҳосилни ўз вақтида ва сра нобуд қилмасдан йиғиб-териб олиш, келгуси йилда экин экиладиган майдонларда кузги-қишки тадбирларни амалга ошириш учун биз бу йил камида 200 минг тонна пахтани машина блан териб олишимиз керак. Бу бажарилиши мумкин бўлган вазифа.

Тажриба шуни кўрсатдики, агар барча зарур шароит яратилса машиналарнинг иш унуми ошади ва бажарилаётган ишнинг сифатли бўлиши тўлиқ та'минланади.

1953 йилда машиналарнинг ишлаши учун ноқулай шароит бўлишига қарамай, областимиздаги айрим совхозлар, колхозлар ва МТСлар машина блан пахта теришда яхши кўрсаткичларга эришдилар. «Малик» совхози машиналарнинг иш унумини оширишда ва пахта теришда яхши натижага эришди. Бу совхозда машина блан пахта териш икки марта ўтказилиб, пландаги 1 минг 250 тонна ўрнига амалда 1 минг 196 тонна пахта терилди, ёки машина блан терилган пахта умумий ҳосилнинг 41,6 процентни ташкил этди.

Гулистон районидаги Свердлов номли колхозда пландаги 325 тонна ўрнига 386 тонна пахта терилиб, план ошириб бажарилди ва колхозда хизмат қилаётган 8 та пахта териш машинасидан ҳарбирининг ўртача иш унуми 43 тоннага етказилди.

Шунингдек Гулистон районидаги 3-нчи МТС коллективи машина блан 1 минг 313 гектар ердаги пахтани териб берди ва ҳарбир машина блан ўрта ҳисобда 38,2 тонна пахта теришга эришди.

Илғор механик-ҳайдовчилар 1953 йилда машина блан пахта териш мавсум топшириғини ошириб бажардилар. Масалан, Пахта МТСининг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Черних мавсумда пахта териш машинаси блан 55 гектар майдондаги ҳосилни йиғиб-териб 80 тонна, шу МТСнинг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Мазулин 49 гектар ердаги ҳосилни йиғиб-териб 70 тонна, Ўртачирчиқ 1-нчи МТСининг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Ашуров 61 гектар пахта майдонида икки марта терим ўтказиб, 73 тонна пахта топширди.

2-нчи «Боёвут» совхозининг механик-ҳайдовчиси ўртоқ Болтаев ўз агрегати блан мавсумда 83 тонна пахта теришга муваффақ бўлди ва ҳоказо.

Броқ, область бўйича машина блан пахта териш ёмон ташкил қилинди ва мавжуд пахта териш машиналаридан қониқарсиз фойдаланилди. Ҳосилнинг кўплаб нобуд бўлиши ва пахта тайёрлаш планининг бажарилмай қолишининг асосий сабабларидан бири ҳам шу бўлди.

Ўтган йилларда пахта териш машиналаридан ёмон фойдаланишнинг асосий сабаблари нималардан иборат?

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорида жуда тўғри кўрсатиб ўтилганидек, пахта териш машиналаридан фойдаланиш иши қониқарсиз уюштирилди.

Масалан:

а) ғўзани парвариш қилишда агротехника талаблари бузилди, ғўзаларга озиқа моддалари кечикиб берилди, уст-ма-уст суғорилди. Натижада пахтаси машина блан териладиган пайкаллардаги ғўзаларнинг ҳосили кеч етилди ва кўсаклар текис очилмади, машина блан пахта теришга киришилганда ғўзалар ётиб қолди; машина блан териш учун камҳосилли участкалар ажратиш ҳоллари юз берди, шунингдек дала четлари пахта териш машиналарининг бемалол айланиши учун қулай қилиб текисланмади;

б) пахтани машина блан теришга киришишдан олдин ғўзаларнинг баргини сун'ий йўл блан тўкиш иши кечикди ва сифатсиз бўлди, бу соҳадаги топшириқлар бажарилмади, натижада пахта териш машиналари иш блан тўла та'минланмади, бункерларни бўшатиш учун майдончалар ўз вақтида тайёрланиб қўйилмади;

в) пахта териш машиналарида ишлайдиган кўпчилик механик-ҳайдовчиларнинг малакаси паст бўлиши натижасида кўп жойларда пахта териш машиналари сифатсиз ишлади, профилактик тадбирларга риоя қилинмади, ба'зи механик-ҳайдовчилар машиналарга яхши қарамадилар;

г) пахта териш машиналари ўз вақтида йиғим-теримга тайёр қилиб қўйилмади, —ремонт кечикди ва ремонт ишлари сифатсиз бўлди, пахта териш машиналари етарли миқдорда запас қисмлар блан та'минланмади;

д) машина блан пахта теришнинг афзаллиги тўғрисида етарли тушунтириш ишларининг олиб борилмаганлиги ва партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари томонидан илғорлар тажрибасининг оммалаштириб борилмаганлиги, ба'зибир колхоз ва совхоз раҳбарлари томонидан ҳосилни машина блан териб олишга етарли баҳо берилмаганлиги пахтани машина блан териш планининг бажарилмаганига сабаб бўлди.

Эндиликда бизнинг вазифамиз, пахта териш машиналаридан фойдаланишда йўл қўйилган ана шу камчиликларни бутунлай тугатиш ва бу йил машина блан пахта теришни намунали ўтказиш блан давлатга пахта топшириш тўғрисида ўз зиммамизга олган мажбуриятимизни тўла бажаришдан иборатдир.

Ана шу мақсадда биз область кенгашига тўпландик ва машина блан пахта теришга тайёргарлик кўриш ва теримни яхши ўтказиш масалаларини ҳартомонлама муҳокама қилдик.

Биз, ҳосилни йиғиб-териб олишни максимал даражада механизациялаштириш етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам сра нобуд қилмасдан йиғиб олишни та'минлашини ва келгуси йил ҳосили учун кузда кўрилиши зарур бўлган комплекс тадбирларни амалга ошириш имкониятини беришини яхши биламиз, шунингдек бу тадбир чорвачилик, боғдорчилик, узумчилик, сабзавотчилик ва бошқа соҳалардаги кечиктириб бўлмайдиган ишларни ҳам ўз вақтида бажаришга имкон беради.

Пахта йиғим-теримини ўз вақтида ўтказишдаги алоҳида мас'улиятимизни тўла ҳис этиб, биз область кенгашининг қатнашчилари қуйидаги социалистик мажбуриятни ўз зиммамизга оламиз:

1. Бу йил давлатга 500 минг тонна пахта етказиб беришни та'минлаш учун пахта йиғим-теримига пухта тайёргарлик кўриш блан, август ойининг охирига қадар ғўза парваришини сусайтирмасдан давом эттиришни ташкил қиламиз, ҳар гектарда, ҳар туп ғўзада мўл ҳосил етиштирамиз.

2. Ҳарбир пахта териш машинаси блан 30—35 ишчи кунида камида 60 тонна пахта теришни та'минлаймиз, областимиз бўйича ҳамма пахта териш машиналари блан мавсумда камида 200 минг тонна пахта териб топширамиз.

3. Яқин кунларда пахтасини машина блан териш учун ажратилган участкаларни яна бир марта текшириб чиқамиз, пахта териш машиналари унумли ишлайолмайдиган участкаларни бошқа қулай участкалар блан олмоштирамиз. Бундан ташқари пахтаси машина блан териладиган участкаларда мўл ҳосил етиштириш ва пахтани тез етилтириш учун қандай агротехника тадбирлари кўриш лозимлигини белгилаб чиқамиз. Пахтасини машина блан теришга юқори ҳосилли. бирхилда ривожланган ва ҳосили эрта муддатларда етиладиган участкаларни ажратамиз.

Пахтаси машина блан териладиган пайкалларда бегона ўтлар бўлиши мумкин эмас. Шунинг учун август, сентябрь ойларида қатор ораларини яна бир-икки марта ёввойи ўтлардан тозалаймиз.

4. Пахтаси машина блан териладиган ҳамма майдонлардаги ғўзаларнинг баргини тўкишни 10—12 кунда ўтказамиз ва бу ишни 15—20 сентябрьдан кечикмай тамомлаймиз.

Чанглатишнинг юқори натижа беришини та'минлаш мақсадида МТСлар ва совхозлардаги пуркагич ва чанглагич ОДН аппаратларидан кенг кўламда фойдаланамиз, у аппаратларни янги иш органлари блан та'минлаймиз.

Ғўза баргининг тўкишни намунали ўтказиш учун 20 августдан кечикмай барча колхоз ва совхозларда шу тадбирни ўтказишга қаратилган махсус план тузиб чиқамиз, шу муддатгача заҳарли химик моддаларни ташиб бўламиз ва самолётларнинг қўниши учун майдончалар тайёрлаб қўямиз.

Чанглагич машина, трактор ва самолётларда хизмат қилучи механизаторлар ва ишчиларни комбинзонлар, кўзойнаклар ва распираторлар блан та'минлаймиз.

5. Пахта териш машиналарининг иш унумини ошириш ва теримни сифатли ўтказишнинг ҳал қилучи шартлари — пахта териш машинасини яхши билиш, уни усталик блан созлаш, машина блан доимо яхши муносабатда бўлиш ва унга техник жиҳатдан қараб боришдир.

Буни э'тиборга олиб, август ойи давомида барча механик-ҳайдовчилар блан инструктаж ўтказиш ва уларни пахта териш, кўсак чувиш машиналари, ОДН чанглагич ва пуркагич машиналарининг иши блан амалий равишда таништириб чиқишни лозим топдик.

20 августга қадар барча МТС ва совхозлардаги механик-ҳайдовчиларнинг пахта териш машиналарини тўғри эксплуатация қилиш қоидалари ва пахтани машина блан теришни ташкил қилиш соҳасидаги малакасини директорлар раҳбарлиги остида ташкил қилинган махсус комиссия орқали текшириб чиқамиз.

6. Пахта териш машиналари ва кўсак чувиш машиналарининг ремонтини биринчи сентябрьдан кечикмай тамомлаймиз, уларни пахта йиғим-теримига тахт қилиб қўямиз.

Бунинг учун ҳарбир МТС ва совхоз ҳузурида дарҳол махсус ремонт бригадалари ташкил қиламиз, унга зарур бўлган механик ҳайдовчилар ва МТС, совхозларнинг бошқа ишчиларини жалб қиламиз. Совхоз ва МТС ларнинг пахта териш машиналари ремонтини узель усулида ташкил этишдаги илғор методлардан кенг фойдаланамиз.

Шу муддат ичида зарур миқдордаги пахта териш машиналарини ғўза қатор оралари 60 сантиметр бўлган участкаларда ишлашга мувофиқлаштирамиз ва ҳамма машиналарни подборшчиклар блан та'минлаймиз.

Ҳамма пахта териш машиналарини зарур миқдорда запас қисмлар, ремонт материаллари блан та'минлаш учун барча чораларни кўрамиз, МТС ва совхозларда йиғим-терим даврига етарли миқдорда резерв материаллар ташкил қиламиз.

7. Пахта йиғим-терими бошлангунча ҳамма йўлларни, пахта териш машиналарига хизмат қилиш учун ажратилган бричка ва автомашиналарни тахт қилиб қўямиз, терилган пахталарни пешмапеш хирмонларга ташиб келишни та'минлаймиз.

20 сентябрьга қадар ҳосили машина блан теришга ажратилган участкаларда машиналарнинг бемалол айланиши учун уватларни текислаб қўямиз, шунингдек терилган пахтани қабул қилиб олиш ва кўсак чувиш машиналарини ўрнатиш учун хирмонларни ҳам тайёрлаб қўямиз.

8. Колхоз ва совхоз далаларида хизмат қилаётган машиналарга техника ёрдами кўрсатишни ташкил қиламиз, бунинг учун ҳамма мавжуд кўчма устахоналарни ишга соламиз, бундан ташқари шаҳарлардан ёрдам тариқасида юборилган кўчма устахоналар ва малакали ишчилардан ҳам самарали фойдаланамиз.

9. Пахтани машинада теришни тўғри уюштириш учун терим бошланишидан камида икки ҳафта олдин ҳарбир колхоз ва бригада, совхоз ва бўлим бўйича пахтани машинада териш ишлари планини тузиб чиқамиз ва бу планни бажарилиши устидан МТС, совхоз директорлари ва колхоз раисларининг контроль қилиб туришларини амалга оширамиз.

Область кенгашида пахтани машинада териш масаласи муҳокама қилинганда совхоз, МТС ва колхоз ходимлари пахта теримини механизациялаштиришнинг катта аҳамиятга эга эканлигига тўғри баҳо бердилар ва оширилган социалистик мажбурият олдилар.

«Малик» пахтакор совхозининг бош инженери ўртоқ Мальцев совхознинг механизаторлари, агрономлари ва ишчилари коллективи номидан гапириб, 1954 йилда совхоздаги пахта майдонининг 80 процентидаги ҳосилни машина блан йиғиб-териш мажбуриятини олди.

Ўзбекистон ССР бешйиллиги совхозининг механик ҳайдовчиси ўртоқ Рибаков битта машина блан 120 тонна пахта теришга сўз берди.

Янгийўл районидаги биринчи МТСнинг механик ҳайдовчиси ўртоқ Тиллабоев битта машинада 130 тонна пахтани териб топширишга ва'да берди.

Гулистон районидаги Молотов номли колхознинг раиси ўртоқ Назаров сўзга чиқиб, колхозда бу йил минг гектар ердаги пахтани ёки бутун пахта майдонининг 70 процентидаги ҳосилни машина блан терилажагини айтди.

Барча механик-ҳайдовчилар, МТС ва совхозларнинг инженер-техник ходимлари, агрономлар, колхозларнинг раҳбарлари, дала бригадаларининг бошлиқлари, пахта териш машинасини ишлаб чиқаручи саноат корхоналарининг ходимлари ва партия, совет ташкилотлари пахта териш машиналарининг иш унумини ошириш учун бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этганларидагина ўз олдимизга қўйилган вазифани муваффақиятли ҳал этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

Биз Тошкент областининг механик-ҳайдовчилари, МТС ходимлари, колхозчилари ва совхоз ишчилари пахта териш машиналари блан ҳосилни йиғиб-териб олиш соҳасида социалистик мажбурият олиш блан, уни шараф блан бажаришга ва'да берамиз.

Бу бизнинг, социалистик давлатимизга 500 минг тонна пахта етказиб беришда колхозлар ва совхозларга берган амалий ёрдамимиз бўлади.

Республикамиздаги барча МТС ва совхозларнинг механик-ҳайдовчиларини пахта териш машиналаридан унумли фойдаланиш учун биз бошлаб берган ишдан ўрнак олишга, социалистик мусобақага қўшилишга ҳамда Андижон областининг механизаторлари, МТС ходимлари колхоз ва совхозларини социалистик мусобақага чақирамиз.

Янги ўқув йилида янги муваффақиятларга эришайлик

Шу кунларда олий ўқув юртларимиз 1954/55 ўқув йилига ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўриш, янги студентлар қабул қилиш каби энг муҳим ва мас'улиятли даврни кечирмоқдалар.

Яқиндагина мактаб ўқучилари бўлган ёшлар ҳозир улуғ ва нурли ҳаёт бўсағасига қадам қўйдилар. Совет мактаби уларни ана шу ҳаётга тайёрлади, билим берди, кишиларни ва уларнинг меҳнатини ҳурмат қилишга ўргатди, дўстона бир коллективга бирлаштирди. Истиқболи порлоқ ва эртаги куни бугунгисидан ҳам қувончлироқ ана шу йигит-қизларимиз фан чўққиларини эгаллаб, коммунистик жамиятнинг чинакам қуручилари бўлиб етишиш учун олий ўқув юртлари қучоғига дадил қадам ташлаб келдилар.

Партиямиз ленинча-сталинча миллий сиёсатининг тўғри амалга оширилиши натижасида республикамизда шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданият гуллаб-яшнамоқда, олий та'лим кенг ривожланмоқда. Биргина республикамиз пойтахтида 15 та олий ўқув юрти ишлаб турипти. Уларни ҳар йили минглаб йигит-қизлар тамомлаб чиқмоқдалар ва халқ хўжалигимизнинг турли соҳалари бўйича совет мутахассиси деган фахрли номга эга бўлмоқдалар.

Бу йил Тошкент шаҳар олий ўқув юртларини 4223 киши тамомлаб чиқди. Улардан кўплари партиямизнинг чақириғи блан қишлоққа — КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумлари томонидан қўйилган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажариш йўлида совет кишилари томонидан олиб борилаётган курашнинг олдинги сафида бориб ишлаш учун жўнаб кетдилар.

1954/55 ўқув йилида Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртларининг биринчи курсларига 6400 га яқин студент қабул қилинади. Бу йил янги студентлар қабул қилиш иши яхши ва намунали уюштирилган олий ўқув юртларига қабул нормасидан бирнеча марта кўп ариза тушган. Масалан, республикамизда энг йирик техника олий ўқув юрти ҳисобланган Ўрта Осиё политехника институтининг қабул комиссиясига 1025 ўрнига 2900 ўқучи ариза берган. Улар орасида ўрта мактабларни олтин ва кумуш медальлар блан тамомлаб чиққанлар жуда кўп. Тошкент қишлоқ хўжалик институтига ҳам пландаги 500 киши ўрнига 2500 йигит-қиздан ариза тушган. Улардан 100 га яқинини ўзбек қизлари ташкил этади.

Ҳозирги вақтда илмга меҳр-муҳаббат блан тўлиб-тошган ҳолда олий ўқув юртлари қучоғига келган ана шу минглаб ёшлар кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтмоқдалар, имтиҳон комиссияларининг саволларига онгли ва дадил жавоб бермоқдалар. Улар конкурс имтиҳонларини топширар эканлар, ўзларининг ўқишлари, фан асосларини чуқур ва мустаҳкам эгаллашлари учун партия ва ҳукуматимиз томонидан кенг имкониятлар яратиб берилганлигини ҳар дақиқа сезиб туриптилар.

Республикамиз пойтахтидаги кўпгина олий ўқув юртларининг дирекциялари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари янги ўқув йилига ўз вақтида ва намунали тайёрланиш, янги студентлар қабул қилиш, кириш имтиҳонларини муваффақиятли ўтказиш юзасидан бирқанча муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети, Тошкент қишлоқ хўжалик, тўқимачилик, педагогика ва Ўрта Осиё политехника институтларининг коллективлари ўқув корпуслари ва кабинетларни, аудитория ва лабораторияларни, студентлар ётоқхонаси ва бошқа хўжалик биноларини ремонт қилиш, жиҳозлаш, янги студентлар қабул қилиш, айниқса ўзбек қизларини ўқишга тортиш ишини намунали уюштирганлар. Бу олий ўқув юртларининг яхши жиҳозланган хоналарга жойлаштирилган ва тажрибали ўқитучилардан тузилган қабул комиссиялари унумли иш олиб борди. Кириш имтиҳонлари бошланган ҳозирги кунларда янги қабул қилинучилар блан системали равишда консультациялар ўтказилмоқда, улар учун қулай моддий-маиший шароитлар яратиб берилмоқда. Партия ва комсомол ташкилотларининг активлари эса янги қабул қилинучи студентлар жойлашган ётоқхоналарга тез-тез бориб турмоқдалар, улар блан суҳбатлар, халқаро аҳвол, илмий ва сиёсий темаларда лекциялар ўтказмоқдалар.

Лекин шуни э'тироф қилиш керакки, ҳамма олий ўқув юртларида ҳам аҳвол бирдай деб бўлмайди. Чунончи, чет тиллар институтида ўзбек қизларини ўқишга тортишда ўтган йилги хатоларга бу йил ҳам йўл қўйилмоқда. Натижада ўзбек қизларидан бу институтга 32 ариза тушган, холос. Театр сан'ати, юридик, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтларида эса аҳвол бундан ҳам ачинарли. Бу институтларда қабул комиссияларининг иши яхши уюштирилмаган, янги қабул қилинучи студентларнинг кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтишлари учун зарур бўлган моддий-маиший шароит яратиб берилмаётир, ўқув биноларини, ётоқ хоналарни ремонт қилиш ва янги қурилиш ишлари ҳам жуда кечиктирилмоқда.

Яқинлашиб келаётган янги ўқув йилига ҳартарафлама пухта тайёргарлик кўриш ва қабул имтиҳонларини юқори савияда ўтказиш—олий ўқув юртлари дирекциялари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг ҳеч кечиктириб бўлмайдиган муҳим вазифасидир. Улар олий ўқув юртлариишида ғоят катта ва мас'улиятли давр ҳисобланган ҳозирги кунларда ўз фаолиятларини янада кучайтиришлари, янги қабул қилинучи студентларнинг имтиҳонларни муваффақиятли топширишдаги активликларини оширишлари, қабул имтиҳонларининг бориши устидан доимий назорат қилиб туришлари ҳамда қабул комиссияси ва экзаменаторларнинг ишларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ўтган йили янги қабул қилинучилар билимини аниқлашга формал муносабатда бўлиш ҳоллари юз берган ва ба'зибир экзаменаторлар ўқучилар билимига баҳо қўйишда либералликка йўл қўйган эдилар. Бу йил бу зарарли практикага мутлақо йўл қўйилмаслиги керак. Янги қабул қилинучиларнинг билимига тўғри баҳо қўйиш, уларнинг ўрта мактабда фан асосларини қанчалик пухта эгаллаганликларини синчиклаб ўрганиш айниқса мас'улиятли ишдир. Шунинг учун ҳам ҳарбир қабул қилинучининг билимига тўғри ва об'ектив баҳо қўйилиши ва имтиҳонлар юксак талабчанлик блан юқори савияда ўтказилиши лозим.

Олий ўқув юртларининг бутун коллективлари янги студентларни қабул қилишни муваффақиятли ўтказиш блан бирга, ўқув бинолари, лекция заллари, лабораториялар, кабинетлар ва студентлар ётоқхоналарини ўз вақтида сифатли ремонтдан чиқаришлари, уларни яхшилаб жиҳозлашлари, қиш учун етарли миқдорда ёқилғи ҳозирлаб қўйишлари, институтларнинг ўқув-материал базаларини ва ўқитучи-профессорлар составини мустаҳкамлашлари керак.

Маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва министрликлар янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш ва янги студентлар қабул қилиш соҳасида юз бераётган мавжуд камчиликларни тезда тугатишда олий ўқув юртлари ма'муриятларига нисбатан талабчанликларини оширишлари, уларга амалий ёрдам беришлари лозим.

Янги ўқув йилига ҳартарафлама пухта тайёргарлик кўриш блан студентларнинг нормал ўқишлари, илмий ходимларнинг самарали ишлашлари учун зарур шароитларни яратиб берайлик ва янги ўқув йилида та'лим-тарбия ишлари савиясини юқори кўтаришга эришайлик.

Ғалла тайёрлаш плани бажарилди

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қароридан илҳомланиб, Ўзбекистон ССР нинг шонли 30 йиллигини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун мусобақалашаётган областимизнинг ғаллакорлари республикада биринчи бўлиб 1954 йил ғалла тайёрлаш давлат планини ва давлатга ғалла сотиш планини муддатидан илгари шу йил 1 августда бажардилар. МТС ларга тегишли натура ҳақи учун ғалла топшириш давом этмоқда.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ АРАФАСИДА

Янги студентлар қабул қилиш ва ёш мутахассислар тайёрлаш ишини ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтарайлик!

Қишлоқ хўжалиги учун кўплаб малакали кадрлар етиштирамиз

Ғ. БОБОЖОНОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг директори

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумлари томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун курашда қишлоқ хўжалик институтлари катта роль ўйнайдилар. Ма'лумки, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан кўп сонли агрономлар, зоотехниклар ва ветеринария врачлари партиямизнинг чақириғи блан қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг ҳал қилучи участкаларида қизғин иш олиб бормоқдалар.

Тошкент қишлоқ хўжалик институти ҳам ҳар йили ўз қучоғидан юзлаб ёш мутахассис кадрлар етиштириб чиқармоқда. Институт фақат кейинги беш йил ичида қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаш учун илғор совет фани асарлари блан қуролланган 1034 мутахассис етиштириб берди. Буларнинг ярмидан кўпроғини маҳаллий миллат ёшлари ташкил этади. Улар ҳозир республикамизнинг колхоз ва совхоз далаларида, МТС ларда, чорвачилик фермаларида, ўқув юртлари ва илмий-текшириш муассасаларида муваффақиятли ишламоқдалар.

Институтда 16 хизмат кўрсатган фан арбоби, фан докторлари, профессорлар, юқори ихтисосли 57 доцент ва 74 ассистентдан иборат катта коллектив ишламоқда. Унда агрономия, қишлоқ хўжалик корхоналари экономикаси ва уни ташкил қилиш, агрохимия ва тупроқшунослик, ўсимликларни ҳимоя қилиш, ипакчилик, мева-сабзовотчилик, агромелиорация факультетлари ва 28 кафедра бор. Бу факультет ва кафедралар ҳузурида янги техника блан жиҳозланган кабинетлар ва илмий-текшириш лабораториялари ишлаб турибди.

Бу йил институтни 289 ёш мутахассис тамомлаб чиқди. Булардан 118 киши ўзбек йигит-қизларидир. Улар республикамизнинг колхоз ва совхоз далаларида, янги ўзлаштирилган ерларда агроном, чорвачилик фермаларида зоотехник, ветеринария врачлари, МТСларда директор, район ва область қишлоқ хўжалик органларида бошлиқ бўлиб ишлаш учун жўнаб кетдилар.

Институт коллективи олдида яқин 2—3 йил ичида социалистик қишлоқ хўжалигимиз учун ҳозиргига нисбатан 2,5 — 3 марта кўп мутахассислар етказиб бериш каби муҳим ва мас'улиятли вазифа турипти. Бу вазифани муваффақият блан бажариш учун барча имкониятлар мавжуд.

Бу йил институт учун 400 ўринли студентлар ётоқхонаси, электрлаштирилган ва мукаммал жиҳозланган хўжалик корпуси қурилди. Шунингдек, 1958 йилгача 3000 студент сиғадиган ўқув корпуси, профессор-ўқитувчилар составн учун 24 квартирали уй, асосий кутубхона, 800 кишилик спорт ва акт зали қуриш учун кабинет ва лабораторияларни жиҳозлаш учун давлат томонидан катта маблағ ажратилди. Ҳозир бу янги биноларни қуриш учун қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Институт дирекцияси, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари янги ўқув йилига тайёргарлик юзасидан бир қатор муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу йил институтга ўрта мактабларни тамомлаб чиққан ёшларни, айниқса ўзбек қизларини кўпроқ қабул қилиш масаласига алоҳида э'тибор берилди. Олий ўқув юртларига кирувчи ёшларнинг касб танлашларига ёрдам бериш мақсадида жойларга махсус кишилар юборилди. Улар бўлажак студентларни институтдаги шароитлар блан мукаммал таништирдилар. Бу тадбирлар яхши натижа берди. Институт қабул комиссиясига пландаги 500 киши ўрнига ўрта мактабларни тамомлаган ёшлардан 2500 га яқин ариза тушди. Булардан 100 га яқини ўзбек қизларидир.

Янгидан қабул қилинучилар учун системали равишда консультациялар уюштирилмоқда, уларнинг имтиҳонларга тайёрланишлари учун махсус хоналар ажратилди. Институт комсомолларидан 50 киши қабул комиссиясининг ишларига актив ёрдам бермоқдалар. Улар янги қабул қилинучилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтирмоқдалар, илмий темаларда лекциялар ўтказмоқдалар.

Ҳозир институтда кириш имтиҳонлари бошланди. Имтиҳонларнинг дастлабки натижалари ўрта мактабларни тамомлаган ўқучиларнинг чуқур билим олганликларини кўрсатмоқда.

Институтда студентларнинг яхши ўқишлари, фан асосларини мустаҳкам эгаллашлари ва илмий-практик малака ҳосил қилишлари учун ҳамма имкониятлар бор. Институтнинг бой китоб фондига эга бўлган кутубхонаси, яхши жиҳозланган кабинетлари, лабораториялари ва 500 гектардан ортиқ ўқув хўжалиги аспирантларнинг илмий ишлари учун, студентларнинг ўқув йили давомида мустақил ва ўқитувчи-профессорлар раҳбарлигида практик машғулотларни ўтказишлари учун кенг имкон беради.

Шубҳа йўқки, институт коллективи янги ўқув йилида партия, ҳукуматимиз томонидан яратиб берилган барча имкониятлардан самарали фойдаланиб, қишлоқ хўжалиги учун малакали кадрлар етиштиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришади.

Химик бўлмоқчиман

Химия — ажойиб фандир. Мана бир неча мисол: электрохимиядан фойдаланиб алюминийдек жуда ажойиб енгил металл, самолёт ва бошқа мураккаб машиналар учун қаттиқ ва мустаҳкам металл қотишмалар, машинасозлик ва мудофаа саноатимиз учун керак бўладиган занглмас пўлат олинади. Шунингдек, химия саноатимизда ҳаво азотидан фойдаланиб, колхоз, совхоз далаларимизнинг унумдорлигини ошириш учун минерал ўғит тайёрланмоқда.

Мен бу фаннинг халқ хўжалигимизни ривожлантиришдаги ролини 7-нчи синфда ўқиган вақтимдаёқ бирқадар англаб олган эдим. Кейинчалик 8, 9 ва 10-нчи синфларда ўтилган химия дарслари менинг шу фанга бўлган қизиқишимни янада орттирди. Ўрта мактаб бизларга химиядан анча тушунча берди.

Менинг химия фанига қизиқишимдан хабардор бўлган ҳурматли ўқитувчимиз З. Йўлдошев касб танлашимга кўмаклашди ва Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг химия факультетига кириб ўқишим тўғрисида маслаҳат берди. Мана мен бу йил 10-нчи синфни тамомлаб, етуклик аттестати олганимдан сўнг, сра иккиланмасдан университетнинг химия факультетига кириб ўқиш истагимни билдириб, қабул комиссиясига ариза бердим.

Ҳозир университетга қабул қилинучи бошқа юзлаб ёшлар қаторида мен ҳам кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтмоқдаман. Мен химиқ бўлмоқчиман. Бу истагимга албатта эришаман. Чунки биз ёшларнинг олий ўқув юртларига кириб ўқишимиз ва камолатга эришувимиз учун ҳамма имкониятлар мавжуд.

Сафия МАҲМУДОВА,
Мирзачўл шаҳаридаги Куйбишев номли мактабнинг 10-нчи синфини тамомлаган ўқучи.

Суратда: Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг токчилик ва мева-сабзовотчилик факультетига кириш учун қабул имтиҳонлари топшираётган ўқучилардан бир группаси. (Чапдан) Т. Тоиров, Д. Гаминдарова, Т. Йўлдошев, И. Иброҳимов, Ш. Косоновская, А. Азимов. В. Салов фотоси.

Инженер кадрлар ўчоғи

10-нчи трамвайнинг охирги остановкасига тушишингиз бланоқ ҳашаматли бинога кўзингиз тушади. Кираверишда, сарғич рангга бўялган деворнинг икки томонига:

«Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти» деб ёзилган вивеска осиб қўйилган. Дарвозадан ичкарига кирар экансиз, икки томони гулзор асфальт йўлка тўғри институт биносига олиб боради. Институтнинг айланма шаклида ишланган кўпқаватли кўркам биноси бутун салобати блан қад кўтариб турибди.

Институт ташкил этилганидан буён ўтган давр ичида унинг қурилиш, механика ва эксплуатация факультетлари Ўзбекистон ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларига темир йўл транспорти учун минглаб инженер кадрлар етказиб берди.

Институтнинг 29 кафедрасида уч фан доктори ва профессор, 64 фан кандидати ва 48 доцент ишлайди. Унинг физкультура кафедраси республикамиз олий ўқув юртларидаги энг яхши кафедралардан бири ҳисобланади. Яқинда институт 5000 киши сиғадиган ўз стадиони ва бассейнига эга бўлади.

Шу кунларда институтда ҳаёт қайнамоқда. Институт ўзининг бўлажак студентлари билимини, уларнинг инженерликка қизиқиши ва ҳавасини синаб кўраётир.

Институтга кириб борган киши унинг ёзги ўқишхонасида, боғдаги соя-салқин жойларга қўйилган скамейкаларда юзлаб йигит ва қизларнинг китоб ўқиб ўтирганини, ба'зиларининг аудиторияда, ўқитучилар олдида ўрта мактабда олган билимларини дадил сўзлаб бераётганликларини кўради.

Институтнинг кундузги, кечки группаларига ва техниклардан инженерлар тайёрлаш группаларига 628 студент қабул қилинади. Ҳозир институтнинг фақат кундузги группасига 900 ариза тушди. Бу ўқув юртига киришни хоҳлаб ариза берганлардан ярмини ўзбек ва бошқа маҳаллий миллат йигит-қизлари ташкил этади.

* * *

Қабул комиссиясига икки қиз кириб келди. Қабул комиссиясидагилар бу икки қизни самимий кутиб олдилар.

— Келинглар, қизлар!

Қизлар қўлларидаги папкани қабул комиссиясининг секретарига узатдилар.

— Биз институтингизга кирмоқчи эдик, — деди улардан бири.

— Яхши, — деди секретарь табассум блан, уларнинг қўлидан ҳужжатларини олар экан. — Қайси факультетга кирмоқчисизлар?

— Қурилиш факультетига, — деди улардан бири.

— Жуда соз.

Секретарь папкалардаги ҳужжатларни кўздан кечирабошлади.

Бу иккала қиз Қўқон шаҳридаги 6-нчи ўрта мактабни тамомлаб, институтда ўқиш учун келган Мунаввар Масаидова ва Мукаррам Юсуповалар эди.

Мунаввар ва Мукаррам ўн йил бирга ўқиди, бир партада ўтириб дарс тинглади ва бирга дарс тайёрлади. Айникса, имтиҳонларга тайёрланиш пайтларида иккаласи доимо бирга бўлишарди.

Улар еттинчи синфни тамомлаганларида Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтидан бир вакил келиб, 10-нчи синфни тамомлаган ўқучиларга институтнинг моҳиятини тушунтирди. Шу суҳбатда Мунаввар блан Мукаррам ҳам қатнашган эди. Улар ана шу кундан бошлаб шу институтда ўқиш иштиёқи блан яшадилар. Мунаввар ва Мукаррам ўрта мактабни тамомлагач, албатта институтнинг қурилиш факультетига кириб ўқишга аҳд қилиб қўйишди.

Мана икки дугона ўрта мактабни тамомлади ҳам. Эндиликда уларнинг орзу ва умидларига катта йўл очилди. Ёшликдаги орзуни амалга ошириш, қурилиш инженери бўлиш ниятида ўзлари севган институтга келдилар.

Улар имтиҳонларга жиддий тайёргарлик кўрабошладилар. Бу пухта тайёргарлик ўзининг самарасини кўрсатабошлади. Улар дастлабки имтиҳонларда юқори баҳо олишга муяссар бўлдилар.

Биз бу ҳар иккала қиздан институтга янги қабул қилинучилар учун қандай шароит яратиб берилганини сўраганимизда, улар кулиб туриб шундай жавоб бердилар:

— Институтга кириш имтиҳонларини топширишимиз учун бизга барча қулай шароитлар яратилган. Ошхона, буфет, кутубхона ишлаб турипти. Консультацияларда ўқитучилар ҳарбир саволимизга тўлиқ ва атрофлича жавоб бермоқдалар.

Ҳақиқатан ҳам институт коллективи янги студентлар қабул қилиш ишини пухта уюштирди. Улар учун бу ерда барча зарур шароитлар вужудга келтирилган.

В. МАҲКАМОВ.

Институт коллективи янги ўқув йилига тайёрланмоқда

И. ЗАВАРИН,
Ўрта Осиё политехника инситути партия ташкилотининг секретари.

Ўрта Осиё политехника институтининг коллективи 1954 йилда 600 та юқори малакали ёш мутахассис тайёрлаб чиқарди ва уларни мамлакатимиз халқ хўжалигининг турли соҳаларига ишлаш учун юборди. Бу мутахассисларнинг анчагина қисми Ўрта Осиё республикалари саноатида ва қишлоқ хўжалигида ишлайдилар.

Ёш мутахассисларни социалистик ишлабчиқаришга йўллаш блан бир вақтда янги қабул ишлари ҳам авж олдирилди. Қабул комиссияси аниқ ва мунтазам ишлаб турди. Қабул қилиш ишлари бошлангунча институт дирекцияси ва партия ташкилоти қатор тадбирларни амалга оширди. 1954 йилнинг январь ва февраль ойларида институтнинг партия ташкилоти институтга қабул масалалари блан боғлиқ бўлган ҳамма ташкилий ишларни батафсил ишлаб чиқди, дирекциянинг докладини тинглади. Шу асосда конкрет тадбирлар белгиланди.

Ўтган йилларнинг иш тажрибаларини ҳисобга олган ҳолда, ўрта мактабларни тамомлаган ўқучиларнинг касб танлашларига ёрдам бериш учун уларни институтда тайёрланадиган мутахассисликнинг ижтимоий моҳияти ва реаль мундарижаси блан таништиришга алоҳида э'тибор берилди.

Агар касб танлашда бўлажак студентларга тўғри йўлланма берилмаса, у вақтда айрим студентларнинг, айниқса қишлоқ ёшларининг мутахассисликни эгаллашда катта қийинчиликларга дуч келишлари ёки ўқишни ташлаб кетишлари, шунингдек бир факультетдан иккинчи факультетга, бир олий ўқув юртидан иккинчи олий ўқув юртига кўчиб юришлари табиийдир. Бу эса катта давлат маблағларининг бефойда сарфланишига сабаб бўлади, коммунистик қурилишнинг ҳамма участкаларини малакали кадрлар блан ўз вақтида та'минлаш ишига ҳалал етказади.

Шунга кўра институтнинг профессор-ўқитувчилар коллективи Тошкент шаҳар ва республика мактабларида бирқанча тадбирларни ўтказди. 75 киши, шу жумладан профессор А. Маркман, доцентлардан Х. Мақсудов, Р. Тожиев, Х. Раҳимов, Р. Зубов ўртоқлар Тошкент шаҳар мактабларида докладлар қилдилар, суҳбатлар ўтказдилар. Доцент М. Ҳамидхонов ва бошқа ўқитувчилар Тошкент областидаги 40 та мактабда суҳбатлар уюштирдилар. Бу суҳбатларда ўрта мактабларни тамомловчилардан 1012 киши, шу жумладан маҳаллий миллат ёшларидан 690 киши иштирок этди.

Мактабларда ўтказилган суҳбатлардан ташқари, институт факультетлари 10-нчи синфларни тамомловчи ўқучилар учун «Очиқ эшик кунлари» ўтказдилар, институтдаги ўқув процесслари ва ҳаётни яққол гавдалантиручи стендлар, виставкалар ташкил этдилар, институтдаги мутахассисликларни оммалаштирувчи ўқув фильмларини намойиш қилдилар. Тайёргарлик ишларининг яхши ўтказилиши ажойиб натижалар берди. Қабул комиссиясига 1025 ўрнига 2900 ариза тушди. Булардан 1073 киши маҳаллий миллат ёшларидир.

Бу ерда шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, бу йил институтга ўтган йилдагига нисбатан анча кўп ўзбек қизилари жалб этилди. Агар ўтган йили 29 ўзбек қизи қабул қилинган бўлса, бу йил уларнинг сони 86 га етди. Ўрта мактабларни медаль блан тамомлаган ўзбек қизларидан Ҳ. Маҳмудова, Н. Самиғова механика факультетининг машинасозлик технологияси мутахассислигига, С. Раҳматуллаева энергетика факультетининг электростанция тармоқлари ва системалари мутахассислигига, Ф. Мўминова гидроэнергитика установкалари мутахассислигига, Д. Жонбоева ва М. Тўлаганова химия-технология факультетига, Тошкент область, Калинин районидаги Сталин номли колхоздан келган, кумуш медальли Э. Тошпўлатов механика факультетининг автомобильлар мутахассислигига имтиҳонсиз қабул этилдилар.

Институт дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари шу кунларда кириш имтиҳонларини топшираётган ёшлар тўғрисида ғамхўрлик килмоқдалар, уларга нормаль иш шароити яратиб бериш учун барча чораларни кўрмоқдалар. Комсомол ташкилоти эса ёшлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб бораётир.

Институт коллективи кириш имтиҳонларини юқори савияда, юксак талабчанлик блан ўтказишга, институтни янги ўқув йилига белгиланган муддатларда ҳартомонлама пухта тайёрлашга эришади ва янги ўқув йилининг уюшқоқлик блан бошлаб юборилишини та'минлайди.

Тўқимачилик институтида

Шу кунларда Тошкент тўқимачилик институти биноси ҳарқачонгидан ҳам гавжум. Институт коллективи 1954/55 ўқув йилига пухта тайёргарлик ишларини олиб бормоқда. Янги қабул қилинучилар эса кириш имтиҳонларини топширмоқдалар.

Институтга кирувчи ёшларнинг сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Ҳозир план бўйича қабул қилиниши лозим бўлган 475 ўрнига бу йил ўрта мактабларни тамомлаб етуклик аттестати олган 1125 ўқучидан ариза тушди. Ариза берувчилар орасида ўзбек қизларининг сони ўтган йилдагига қараганда 36 кишига кўпайди.

Институт партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари ва профессор-ўқитучилар коллективи кириш имтиҳонларини пухта тайёргарлиқ блан бошлаб юбордилар. Ҳозир имтиҳонлар умумий қоидага риоя қилинган ҳолда юксак савияда ўтмоқда.

Областимизнинг узоқ районларидан келган ўқучилар ётоқхона блан та'минланган ва бу ерда уларга маданий-маиший шароит яратиб берилган. Институтга янги қабул қилинучилар учун мунтазам равишда кинофильмлар кўрсатилмоқда, халқаро аҳвол, сиёсий ва илмий темаларда лекциялар уюштирилмоқда. Яқинда институт директори ўртоқ З. Абдуллаев «СССР тўқимачилик саноатининг ривожланиши», директор ўринбосари ўртоқ П. Осипов «Тўқимачилик институти қандай касб эгаларини тайёрлаб чиқаради» деган темада лекция ўқидилар.

Институтда янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари ҳам қизғин давом этмоқда. Ҳозир ўқув корпуси ва студентлар ётоқхоналарининг ремонти тугалланай деб қолди, чертеж доскалари сифатли ремонтдан чиқарилди. Ишлабчиқариш ва техника кабинетлари, лабораториялар 1 миллион сўмлик янги ускуналар ва тажриба асбоблари блан жиҳозлантирилди.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Янги ўқув йилига ҳартомонлама пухта тайёрланайлик

И. Р. АРНАУТОВ,
Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати миллий республикаларда маданиятнинг ривожланиши тўғрисида, маҳаллий миллат ёшларидан юқори малакали мутахассислар тайёрлаш тўғрисида, Совет Шарқи республикаларида олий мактабларнинг тобора ўсиши тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар, студентларнинг илм олишлари учун барча шароитларни яратиб бермоқдалар. Ёшларимиз эса ана шу имкониятлардан самарали фойдаланиб, энг илғор, энг прогрессив совет фани блан, демократик ва прогрессив ғоялар блан қуролланган олий ўқув юртларида совет фани асосларини зўр ҳавас блан эгалламоқдалар.

Тошкент шаҳри мамлакатимизнинг йирик илмий марказларидан биридир. Шаҳарда 15 олий ўқув юрти ва 49 илмий-текшириш институти бор. Тошкент шаҳар олий ўқув юртлари миллий совет интеллигенциясини етиштириш, миллий кадрлар армияси — раҳбар ходимлар, олимлар, инженерлар, врачлар, ўқитучилар, ёзучилар, рассомлар, композиторлар сафининг йилдан-йилга кенгайишини та'минлаш соҳасида давлат томонидан қўйилган мас'улиятли вазифаларни бажармоқдалар. Улар илмий билимларни ривожлантириш ва студент ёшларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш учун кенг имкониятларга эгадирлар.

Тошкент шаҳар олий ўқув юртларини тамомловчиларнинг сони йилдан-йилга ўсмоқда. Агар 1945 йилда олий ўқув юртларини 1158 мутахассис тамомлаб чиққан бўлса, 1954 йилда турли соҳалар бўйича 4223 мутахассис тамомлаб чиқди. Булардан 1148 киши ўзбеклар, шу жумладан 195 киши ўзбек қизларидир.

Тошкент олий ўқув юртлари йилдан-йилга кенгаймоқда, қабул қилинучилар контенгенти ошмоқда, янги факультетлар очилмоқда. Масалан, Низомий номидаги педагогика институтида мактабгача тарбия кафедраси, театр сан'ати институтида Ўрта Осиё олий ўқув юртларида ягона ҳисобланган рассомлик факультетининг ташкил этилганлиги бунинг яққол далилидир. Рассомлик факультетига киришни сўраб ариза берувчиларнинг кўпчилиги совет рассомлар союзининг а'зо ва кандидатларидир.

Ҳозирги вақтда Тошкент олий ўқув юртларида кириш имтиҳонлари қизғин давом этмоқда. Янги студентлар қабул қилиш мухим давлат аҳамиятига эга бўлган ишдир ва у олий ўқув юртлари жамоат ташкилотлари ва профессор-ўқитучилар составининг фаолиятида асосий ўринни эгаллайди.

Партия XIX с'езди директиваларида умумий ўрта та'лимга ўтиш вазифасининг қўйилганлиги олий ўқув юртларига кирувчи ёшлар миқдорининг кўпайишини та'минлади. Тахминий ма'лумотларга қараганда Тошкент шаҳар олий ўқув юртларидан 6395 ўрнига 18357 ариза тушган. Бу конкурс имтиҳонларининг муваффақиятли ўтказилишига кенг имкон беради. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетига, политехника ва темир йўл транспорти инженерлари институтига 554 медалистнинг ариза берганлиги, я'ни олий ўқув юртларига пухта тайёргарликдан ўтган ёшларнинг кўплаб келаётганлиги қувончли ҳолдир.

Бу йил Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртларининг кўпчилиги янги студентлар қабул қилишга олдиндан пухта тайёргарлик кўрди, яхши жиҳозланган хоналарга жойлаштирилган қабул комиссиялари унумли ишлади, имтиҳон комиссиялари тажрибали ўқитучилардан тузилди. Шу блан бирга республика ўрта мактабларида ўқув йили якунланишига қадар 10-нчи синфни тамомловчиларнинг ўқитучилар блан учрашувлари ўтказилди, олий ўқув юртларида, шунингдек республикамиз областьларида консультациялар уюштирилди, «Очиқ эшик кунлари» ташкил этилди. Вундан ташқари шаҳар паркларида 10-нчи синфни тамомловчиларнинг слётлари бўлиб ўтди.

Кўпгина олий ўқув юртларининг жамоат ташкилотлари янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш ва янги студентлар қабул қилишда актив иштирок этмоқдалар. Партия ва комсомол ташкилотларининг активлари янги қабул қилинган студентлар жойлашган ётоқхоналарга бориб турмоқдалар, улар блан суҳбатлар халқаро темаларда, илмий ва сиёсий темаларда лекциялар ўтказмоқдалар, шаҳар музейларига, кино-театрларига боришларини уюштирмоқдалар, уларнинг олимлар блан учрашувларини ташкил этмоқдалар. Бу каби ишларнинг Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетида, тўқимачилик, политехника ва педагогика институтларида яхши йўлга қўйилганлигини айтиб ўтиш керак.

Ўтган йили янги қабул қилинучилар билимини аниқлашда формал муносабатда бўлиш ҳоллари юз берган эди, ба'зи бир экзаменаторлар бир кунда 30—40 кишини имтиҳондан ўтказиб, жиддий камчиликларга йўл қўйган эдилар. Студентлар қабул қилиш ишида бу йил ҳам ана шундай камчиликлар содир бўлмоқда. Масалан, чет тиллар институтида ўзбек қизларини ўқишга тортиш масаласи яхши йўлга қўйилмаган. Натижада ўзбек қизларидан бу институтга жуда кам, я'ни 32 та ариза тушган, холос. Театр сан'ати, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида эса аҳвол бундан ҳам ёмон.

Олий ўқув юртлари ишларини яхши йўлга қўйишда профессор-ўқитучи кадрларни танлаш муҳим аҳамиятга эгадир. Тошкентдаги 15 олий ўқув юртининг профессор-ўқитучилар составида 86 фан докторлари ва 714 фан кандидатлари бор. Молотов номидаги Тошкент медицина институтида ва Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетида илмий даражага эга бўлган профессор-ўқитучилар айниқса кўпдир.

Олий ўқув юртларида студентлар контингентининг ўсиши муносабати блан бу йил профессор-ўқитучилар состави ҳам кенгаяди. Масалан, Тўқимачилик институтида ўқитучилар штати 29 кишига, Низомий номидаги педагогика институтида 55 кишига кўпаяди. Шаҳар олий ўқув юртлари асосан илмий кадрлар блан тўла та'минланган. Кўпчилик олий ўқув юртларида вакант ва штатли ўринларга конкурслар э'лон қилинган. Ўриндошлик блан ишловчилар сони кескин камайди. Ўқитучи кадрлар состави илмий даража ва унвонга эга бўлган, ижтимоий фанлар ўқитучилари ва ассистентларининг сафи эса Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги малака ошириш курсларини тамомлаган кишилар ҳисобига тўлдирилди.

Бироқ, ҳамма олий ўқув юртларида кадрлар масаласи ана шундай ҳал этилган деб бўлмайди. Политехника институтида ҳанузгача 75 ўқитучи етишмайди. Бу, мазкур институтда ўриндошлик йўли блан ишловчи ўқитучилар сонининг кўпайтирилишини талаб этади. Шунингдек, Театр сан'ати институтидаги мутахассислик кафедралари уч ўқитучи блан та'минланмаган. Ваҳоланки, бундай ўқитучи кадрлар Тошкент шаҳрида анчагина бор.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати кадрларни марксизм-ленинизм идеялари руҳида тарбиялашга алоҳида э'тибор бермоқдалар. КПСС XIX с'езди идеология ишларининг ғоят муҳим эканлигини алоҳида қайд этди. Совет халқлари ғоявий савиясининг тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги интеллигент кадрлар олдига юксак талаблар қўймоқда. Бу эса олий ўқув юртларида ғоявий-тарбиявий ишлар савиясини ва шу муносабат блан ўқитиш савиясини бундан сўнг янада оширишни талаб этаётир. Шунга кўра студентларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, ўтган йиллардагидек, бу йил ҳам олий ўқув юртлари ходимлари олдида турган асосий вазифалардан бири бўлиши керак.

Олий ўқув юртларининг ходимлари ўқув йилининг дастлабки кунлариданоқ совет олий мактабларининг ажойиб традицияларини ёш студентларга сингдиришлари, уларни коммунистик ахлоқ, юксак онглилик ва уюшқоқлик руҳида тарбиялашлари, уларга янги совет кишисининг олижаноб фазилатларини сингдиришлари лозим.

Студентларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашда, уларга маркcча-ленинча ғояларни сингдиришда партия ташкилотлари ва ижтимоий фанлар кафедраларининг роли ғоят каттадир. Шунга кўра партия ташкилотларининг ва ижтимоий фанлар кафедраларининг ишлари савиясини яхшилаш муҳим аҳамиятга эгадир. Ўтган ўқув йилидаги кўпгина фактлар шуни кўрсатадики, ба'зи олий ўқув юртларида ғоявий-тарбиявий ишлар соҳасида камчиликлар ҳали ҳам содир бўлмоқда. Айрим раҳбарлар, партия ва жамоат ташкилотлари ҳамда ижтимоий фанлар кафедраларининг раҳбарлари студентларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, ўқитучиларнинг иш малакаларини ва ғоявий-назарий савияларини ошириш ишига ҳануз етарли баҳо бермаётирлар. Шунинг учун ҳам ўтган ўқув йилида айрим кўнгилсиз воқиалар, ўқув интизомини ва ётоқхона қоидаларини бузиш ҳоллари рўй берди.

Бўлажак мутахассисларни ғоявий жиҳатдан тўғри тарбиялаш — бутун профессор-ўқитучилар коллективининг жонажон ишидир. Бу иш барча фанларнинг ва айниқса ижтимоий фанларнинг ўқитилиш савиясига боғлиқдир. Ўтган ўқув йилида бу соҳада ижтимоий фанлар кафедралари томонидан кўпгина ишлар қилинди, лекция ва семинар машғулотларининг сифати яхшиланди. Бунга лекцияларнинг сифати устидан контроль ўрнатиш, лекцияларга ўзаро қатнашиш, лекциялар текстини ва стенография қилинган лекцияларни муҳокама этиш асосида эришилди. Шунингдек, олий ўқув юртлари ва илмий-текшириш институтларидаги илмий-текшириш ишлари анча жонлантирилди. Илмий-текшириш институтларининг ходимларида ва министрликнинг инженер-техник персонали ўртасида назарий савияларини оширишда активлик сезилди. Ўзбекистон ипакчилик илмий-текшириш институти раҳбарларининг бу соҳадаги ишларини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак.

Аммо айрим кафедраларнинг ва ўқитучиларнинг ишларида ҳали ҳам жиддий камчиликлар бор. Бундай камчиликлар чет тиллар, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти каби олий ўқув юртларида кўпроқ кўзга ташланмоқда. Барча мавжуд камчиликларни тугатишда кафедраларда ва илмий советларда эркин танқидни кучайтириш муҳим роль ўйнайди. Шунга кўра ўқитучиларнинг ғоявий-сиёсий ва илмий-назарий савияларини оширишга э'тиборни кучайтириш зарур.

Бу йил кўпчилик олий ўқув юртларида студентлар учун маданий-маиший шароит яратишга катта э'тибор берилди. Барча олий ўқув юртларида узоқ жойлардан келган янги қабул қилинучилар деярлик ётоқ блан та'минланди. Студентларнинг турмуш шароити тўғрисида ғамхўрлик қилиш — олий ўқув юртлари раҳбарларининг, партия ва жамоат ташкилотларининг муҳим ва мас'улиятли бурчидир.

Лекин Тошкент шаҳридаги ба'зибир олий ўқув юртларининг, жумладан юридик, театр сан'ати каби институтларнинг раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари бу масалага жиддий э'тибор бермаётирлар. Қатор олий ўқув юртларида ўқув биноларини, ётоқхоналарни ремонт қилиш ишлари, янги қурилиш ишлари жуда кечиктирилмоқда. Қурилиш ташкилотларининг қониқарсиз ишлаётганликлари капитал ремонт ва қурилиш ишлари планининг ёмон бажарилишига сабаб бўлмоқда. Шунга қарамай, шаҳар қурилиш 1-нчи тресги (бошлиғи ўртоқ Скребнев), Тошкент темир йўл қурилиш ташкилотининг, шаҳар қурилиш тресги 1, 6, 8-нчи қурилиш-монтаж бошқармаларининг, «Ташэнергострой»нинг фаолиятида шу кунгача ҳечқандай жонланиш сезилмаётир. Шаҳар ижроия комитети эса Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг театр сан'ати институти ўқув биносидан бу ерда яшаб турган ва бу институтга алоқадор бўлмаган кишиларни кўчириш ҳақидаги қарорини бажармаётир.

Олий мактабларда ўқув машғулотларининг бошланишига оз вақт қолди. Олий ўқув юртларининг раҳбарлари қолган ана шу вақт ичида ўқув йилининг нормал бошланишини та'минлайдиган кўпгина ташкилий-методик масалаларни ҳал қилишлари лозим. Ўқув юртларидаги барча ходимларнинг топширилган ишга нисбатан мас'улиятини ошириш — бўлажак мутахассисларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг зарур шартидир.

Олий ўқув юртларининг раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари олдида муҳим вазифалар турипти. Бу вазифа — янги студентлар қабул қилиш ишини ҳечқандай камчиликсиз ўтказишдан ва янги ўқув йилига ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўриш учун ҳозирданоқ зарур тадбирларни аниқ белгилашдан, шу блан бирга давримизнинг талабига жавоб бераоладиган, ахлоқий ва ғоявий жиҳатдан етук илғор мутахассислар етиштиришдан иборатдир.

Шаҳар партия комитети олий ўқув юртларининг партия ташкилотларини янада мустаҳкамлашни, олий ўқув юртларининг ҳаётига тобора яқинроқ кириб боришни, уларга кун сайин яқиндан зарур ёрдамни бериб туришни ва коммунистик жамиятнинг актив қурувчиларини тайёрлаш ва тарбиялашда уларнинг мас'улиятини ошириш ишини ўзининг асосий вазифаларидан бири деб билади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми шаҳар ва қишлоқлардаги қурилиш ишларини яхшилаш мақсадида, СССР Министрлар Советининг тақдимига мувофиқ СССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши иттифоқ-республика министрлигини тузди.

СССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги зиммасига: шаҳарларда уй-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар ва бошқа маданий-маиший бинолар ҳамда жамоат бинолари, коммунал корхоналар ва иншоотлар қуриш ҳамда уларнинг проектларини тузиш; қишлоқ жойларда машина-трактор станциялари, совхозлар, ремонт заводлари, қишлоқ электростанциялари, мактаблар, касалхоналар ва бошқа давлат маданий-маиший бинолари ҳамда жамоат бинолари ва иншоотлар қуриш ва уларнинг проектларини тузиш; қурилиш ишларида колхозларга амалий ёрдам бериш вазифаси юклатилди.

СССР Олий Совети Президиуми РСФСР, Украина ССР, Белоруссия ССР, Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Грузия ССР, Озарбайжон ССР, Молдавия ССР, Латвия ССР, Тожикистон ССР, Арманистон ССР, Туркманистон ССР, Эстония ССР Уй-жой-граждан қурилиши министрликларини, Литва ССР Қурилиш министрлигини тегишли республикаларнинг Шаҳар ва қишлоқ қурилиши иттифоқ-республика министрликларига айлантиришни ҳамда Қирғизистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши иттифоқ-респубика министрлигини тузишни зарур деб топди.

СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланган рўйхатга мувофиқ иттифоқчи республикалар Уй-жой-граждан қурилиши министрликларининг, Литва ССР Қурилиш министрлигининг, Қирғизистон ССР Коммунал хўжалик ва уй-жой-граждан қурилиши министрлигининг корхоналари ва ташкилотлари, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг, СССР Совхозлар министрлигининг ҳамда иттифоқчи республикалар Министрлари Советлари ҳузуридаги колхоз қурилиши ишлари Бош Бошқармаларининг ташкилот ва корхоналари СССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигига топширилди.

СССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министри қилиб ўртоқ Иван Корнилович **Козюля** тайинланди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Советининг тақдимига мувофиқ, СССР Йўллар министрлигининг ҳамда СССР Денгиз ва дарё флоти министрлигининг қурилиш ташкилотлари ва корхоналари базасида СССР Транспорт қурилиши умумиттифоқ министрлигини (Минтрансстрой) тузди.

СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланган рўйхатга мувофиқ, қурилиш ташкилотлари ва корхоналар СССР транспорт қурилиши министрлигига топширилди.

СССР Транспорт қурилиши министри қилиб ўртоқ Евгений Федорович **Кожевников** тайинланди.

Аҳолига кўплаб юқори сифатли махсулот етказиб берамиз

(Ўзбекистон ССР Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлиги республика активининг йиғилиши)

Яқинда Тошкентдаги индустриаль техникуми биносида Ўзбекисон ССР Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлигининг республика активи бўлиб ўтди. Бунда республика Маҳаллий ва ёқилғи саноати министри ўртоқ Глухов «Министрлик корхоналарининг биринчи ярим йилдаги иш якунлари ва 1954 йил планини муддатидан илгари бажариш соҳасидаги вазифалари» ҳақида доклад қилди.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг кенг исте'мол моллари ҳамда озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш тўғрисида қабул қилган қатор тарихий қарорлари барча саноат корхоналари коллективларининг фаолияти учун ҳаракат программаси бўлиб хизмат қилмоқда.

Министрлик корхоналари ярим йиллик ишлабчиқариш давлат планини 105,4 процент бажардилар. Ўтган йилнинг худди шу даврига қараганда турли хилдаги маҳсулотлар 11,7 миллион сўмлик кўп ишлаб чиқарилди. Аммо, умуман олганда Министрлик корхоналарининг фаолияти, халқимиз томонидан қўйилаётган ҳозирги юксак талаблар даражасида эмас. Жумладан, Тошкентдаги чинни заводи, Охунбобоев номли артель ва бошқа корхона коллективлари 6 ойлик планни бажармадилар. Министрлик фақат илғор корхоналар ҳисобига ярим-йиллик топшириқни бажарди. Давлат программаларини илғор корхоналар, участкалар ва бригадалар ҳисобига бажариш методи Коммунистик партия ва ҳукуматимиз ҳамда кенг жамоатчилик томонидан қаттиқ қораланган, совет хўжалиги учун тамомила ёт бўлган методдир.

Министрлик кенг исте'мол молларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида бирқанча тадбирларни амалга оширмоқда. Жумладан, Тошкентдаги «Металлоширпотреб» заводи қайта реконструкция қилиниб, кенг исте'мол моллари ишлаб чиқариладиган корхонага айлантирилди, Шунингдек, Тошкент шаҳрининг Киров, Сталин районларида янги саноат комбинатлари қурилмоқда.

Докладдан сўнг музокорага чиққан «Облместпром» раиси ўртоқ Юнусов, аравасозлик заводининг директори ўртоқ Мясников ва бошқа ўртоқлар шуни та'кидлаб ўтдиларки, маҳаллий саноат ва ҳунармандчилик кооперациялари давлат планларини ҳамма маҳсулотлар бўйича бажармаётирлар. Шу йилнинг 6 ойи ичида аҳоли кенг исте'мол қиладиган ба'зи буюмлар пландагидан 14 миллион сўмлик кам ишлаб чиқарилган. Корхоналарда механизм ва асбоб-ускуналардан фойдаланиш кўнгилдагидек эмас, меҳнат унумини ошириш юзасидан белгиланган план бажарилмаётир. Ишлаб чиқарилаётган трикотаж, мебель ва шунга ўхшаш махсулотларнинг сифати аҳоли талабига жавоб бераолмайди. Эскириб қолган модельлардаги ва бир хил фасонлардаги, шунингдек катта камчиликлари бўлган буюмларни ишлаб чиқариш ҳоллари ҳали ҳам кўплаб учраб туради.

Корхоналарнинг кўпчилигида, айниқса райпромкомбинатларда кўп меҳнат талаб қиладиган оғир иш процесслари яхши машиналаштирилмаган. Шунинг учун ҳам меҳнат унуми паст, махсулот сифати ёмон, таннархи юқоридир. Савдо қилучи ташкилотлар ўзларига юборилган молларни маҳсулот сифатининг пастлигидан (айниқса Тошкентдаги мебель фабрикаси) шу молларни ишлаб чиқарган корхоналарга қайтариб юбормоқдалар.

Шаҳар ва район ижроия комитетлари эса маҳаллий саноат ва хунармандчилик кооперацияларининг ишига яқиндан амалий раҳбарлик қилмаётирлар. Улар саноатнинг бу муҳим соҳасини ривожлантиришга ҳамда аҳоли кенг исте'мол қиладиган молларни ишлаб чиқаришни кўпайтиришга зарур ёрдамни бермаётирлар.

Министрлик ихтиёридаги ғишт заводлари 6 ойлик топшириқни 83,3 процент бажардилар. Янги ғишт заводларини қуриш жуда секинлик блан бормоқда. Умуман олганда Министрлик ихтиёридаги корхоналарда капитал қурилиши топшириқлари мутлақо қониқарсиз бажарилмоқда. 1954 йилнинг ўтган 6 ойи ичида капитал қурилишлар учун ажратилган маблағнинг 47,8 проценти ўзлаштирилган, холос.

Шунингдек, йиғилишда министр ўринбосари ўртоқ Шомухамедов кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ҳамда тарбиялаш ҳақида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари бу соҳада Министрлик томонидан йўл қўйилаётган жуда катта камчиликларни очиб ташладилар. Кадрларни сиёсий савияси ҳамда ишончлигига қараб танлаш тўғрисидаги партиямиз кўрсатмалари қониқарсиз бажарилмоқда. Ёш кадрларни, айниқса маҳаллий хотин-қизларни пастдан юқорига кўтариш, уларни тарбиялаш, малакаларини ошириш ишига ҳам етарли э'тибор берилмаётир. Корхона раҳбарлари кадрлар блан ишлашни иккинчи даражали иш деб қарамоқдалар. Бундай аҳволни, айниқса, Тошкентдаги Марказий район промкомбинатида кўплаб учратиш мумкин.

Йиғилиш қатнашчилари кўрсатилган камчиликларни тезда тузатиш ҳамда Ўзбекистон Совет Социалистик республикасининг 30 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш ва шу асосда 1954 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш учун зарур тадбирларни белгиладилар.

Фидокорона меҳнат қилиб, ўсишдан кейинда қолган ғўзаларни олдинги ғўзалар қаторига етказиб олайлик!

Оржоникидзе районидаги Пушкин номли колхозда ғўза парвариши август ойида ҳам давом этдирилмоқда. **Суратда:** колхознинг 6-нчи бригада бошлиғи **Ортиқ Маҳмудов** (чапда) ва участка механиги **Адҳам Шодибеков** ўртоқлар ғўзанинг культивация ҳамда озиқлантиришдан сўнгги ҳолатини кўздан кечирмоқдалар.

И. Глауберзон ва **В. Сироткин** фотоси

ЎСИБ ТУРГАН ҒЎЗАЛАР ОРАСИГА БЕДА ЭКИШ

Республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг Пропаганда бош бошқармаси ўсиб турган ғўзалар орасига беда экучи илғор колхозларнинг кўпйиллик тажрибасини умумлаштирди. Бу агрономия тадбирининг моҳияти шундан иборатки, олмошлаб экиш далаларида беда одатдагича кўкламда эмас, балки август ойида экилади. Бедазор учун ажратилган майдон дастлаб суғорилади, шундан кейин трактор блан культивация қилинади ҳамда суғоришдан кейин беда эгатларнинг кўндалангига экилади. Тажриба шуни кўрсатдики, куз даврида ўсиб унган ўсимлик илдизларини қиш вақтида совуқ урмайди. Кўкламда эса беда тез ўсади ва одатда баҳорда экилган бедаларга қараганда анча кўпроқ ҳосил беради.

Тошкент областининг Мирзачўл районидаги «Октябрь» ва Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозлари бедани ўсиб турган ғўзалар орасига экиб, биринчи йилда гектаридан 70—80 центнердан қуруқ пичан ҳосили олган эдилар. Бу колхозлар кўклам давридаги энг қизғин пайтда колхозчиларни беда экиш ишлари блан банд қилиш зарурияти бўлмаганлигидан ҳам анча фойда олди.

Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ўсиб турган ғўзалар орасига беда экишни бу йил кенг равишда қўллашни колхозларга тавсия этди. (ЎзТАГ).

Зарарли ҳашоратларга қарши курашиш учун янги препарат

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институти ҳамда зоология ва паразитология институтининг илмий ходимлари зарарли ҳашоротларга қарши курашиш учун янги препарат яратдилар. Препарат нефть саноати чиқиндиларидан қилинди ва бу йил Фарғона областидаги «Ёш ленинчи» қишлоқ хўжалик артелида синаб кўрилди. Ўргимчак кана ва шира тушган участкалар шу препарат блан дориланганидан кейин зарарли ҳашоратлар тамомила тугаб кетди.

Янги препарат кўплаб ишлаб чиқариш учун тавсия этилди. (ЎзТАГ).

Нўноқ раҳбарликнинг оқибати

(«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан)

Жданов номли колхозда бригада бошлиқларнинг йиғилиши бўлди. Бу ерда қилинган ишга якун ясалди, шу нарса ма'лум бўлдики, бешкунлик топшириқ кўп бригадаларда бажарилмаган, айрим бригадаларнинг бошлиқлари ғўзаларнинг кўкига қараб ҳовлиқиб, эсанкираб қолганлар. Масалан, ўртоқ Қўшоқ Маҳкамов бошлиқ бригада 63 гектар экин майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олишга ва'да берди. Аммо, ғўзаларнинг аҳволи ана шу ва'данинг бажарилишини хавф остида қолдиради. Бригада бошлиғи ғўзаларнинг бўйига зеб бериб, уларни ҳосилга киритиш тўғрисида жиддий ўйламайди. Чеканка кечиктирилди, натижада ғўзалар бўйига тортиб, текис ҳосилга кирмади. Зулқайнар Искандаров бошлиқ 3-нчи бригаданинг ҳар туп ғўзасида 4 — 5 тадан, шу бригаданинг Карим Ўзбеков бошлиқ звеносида эса 7—8 тадан кўрак бўлгани ҳолда, Қўшоқ Маҳкамов бошлиқ бригаданинг ҳар туп ғўзасида ўртача 2 — 3 тадан қўсак бор.

Йиғилишда ана шу камчиликлар айтиб ўтилди. Чопиқ, суғориш, чеканка, от ва трактор культивацияси ўтказиш тўғрисида янги топшириқ берилди. Айниқса ишдан прогул қилишга қатий хотима бериш, барвақт ишга чиқиш, тракторларни тўхтатиб қўймаслик, сувни исроф қилмаслик ҳақида такрор-такрор гапирилди. Бригада бошлиқлари, шу жумладан ўртоқ Маҳкамов ҳам «хўб», «бажарамиз», «Камчиликларни тузатамиз» деб ва'да берди.

Биз биринчи участка ҳосилот советининг раиси ўртоқ Меливой Тожиевдан:

— Нима учун графикда кўрсатилган топшириқ бажарилмайди? — деб сўрадик.

У, бунинг сабабларини очиб бериш ўрнига, ўзи ҳақида гапиракетди.

— Менда тиним йўқ, эртадан кечгача ҳамма бригадаларни отлиқ кезиб чиқаман. Югурганим югурган, аммо ишнинг мазаси йўқ.

Ҳосил учун, ишни тўғри ташкил этиш учун ва агротехника янгиликларини ишлабчиқаришга жорий этиш учун бевосита жавобгар бўлган колхоз ҳосилот совети раисининг кундалик иш фаолияти ана шундай ўтади. Далаларни кезиб чиқишдан нима фойда бор? От айланиб юриш ўрнига амалий иш қилиш керак.

Йиғилишдан кейин ҳам ишда силжиш бўлмади. «Камчиликларни тузатамиз» деб катта ва'да берган Маҳкамовнинг ўзи эртаси куни далага ҳаммадан кейин чиқди. Иш энг қизғин бўлиши керак бўлган пайтда 40 кишидан эндигина 13 колхозчи ишга тушди.

Колхоз саройининг олдида ҳосилот советининг раиси Тожибоев, бригада бошлиғи Маҳкамов яна бирқанча киши машинадан туширилаётган юкни кузатиб турישибди.

— Ўртоқ Маҳкамов, кечаги гаплар бошқача эди-ку, далага чиқмай бу ерда нима қилиб юрибсиз? — деб сўрадик.

Бригада табельчиси Зулқайнаровнинг гапи ҳақ бўлиб чиқди. У, бригадиримиз «умумий раҳбарлик қилиб» турса бўлгани, деб айтган эди.

Биз Жданов номли колхозга келганимизда, колхоз раиси Эшонқул Бобониёзов блан партия ташкилотининг секретари Алим Шоимқулов ўртоқларнинг Тошкентга кетганини, бу ерда раис ўринбосари Нодир Хидиров қолганини эшитдик. Лекин Хидировни ҳам топиб бўлмади

Кимдир аччиғланиб, у бўлганида нима қилиб берар эди, деб қўйди.

Уч йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажаролмаётган бу колхозни илғор колхозлар даражасига кўтариш учун фидокорона меҳнат қилаётган кишилар ҳам колхозда оз эмас. Комилжон Эркабоев бошлиқ 6-нчи, Оқил Омонов бошлиқ 4-нчи, Мўмин Солихов бошлиқ 10-нчи бригадаларда ғўза текис ҳосилга кирди. 3-нчи бригаданинг звено бошлиғи Каримота Ўзбеков бирнеча йилдан бери мўл пахта ҳосили етиштирмоқда. У бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили олишга аҳд қилган. Аммо ана шу илғорларнинг тажрибалари кенгайтирилмаётир.

Соат 11ларда раис ўринбосари Нодир Хидиров қовоғи осилган ҳолда идорага кириб келди. Тасодифан у блан танишиб қолдик.

— Сиз раҳбарлик қилаётган участкада аҳвол қандай?

— Ёмон эмас — деди Хидиров.

— Кечаги ишнинг якуни блан танишсак бўладими?

— Сводка менда йўқ. Тўғриси бир ҳафтадан бери далага ҳам чиқолмадим,

Ҳақиқатан ҳам Хидиров «раҳбар» бўлган участкада айниқса аҳвол ёмон. Бу ерда ишга кеч чиқиб, эрта қайтиш, кунлик иш нормасини бажармаслик, интизомсизлик авж олган. 14-нчи бригададан берилган сводкага қараганда бир кунда 27 киши ишга чиққан, меҳнатга ҳақ тўлаш учун тузилган ведомостьда эса 39 кишининг номи кўрсатилган.

Жданов номли колхозда меҳнат тўғри ташкил этилмаган. Колхозчилардан 51 киши системали равишда меҳнат минимумини бажармайди. Колхоз правлениеси бундай интизомсиз кишиларни тартибга чақирмайди. Янги ер очиб, чигит эккан 9-нчи бригадада ишчи кучлари етарли эмас. Шу сабабли бу бригадада ғўза парвариши кечикиб кетмоқда. Колхоз активининг меҳнатга қобилиятли оила а'золари ишга жалб этилмаган. Бош бухгалтер Қўчқоровнинг хотини Қўчқорова, Хидировнинг қариндоши Халбоева, омборчининг хотини Шукруллаева, экспедиторнинг хотини Қодировалар ишга чиқмайдилар. Шунингдек идора ходимларидан бирортаси дала ишларига жалб этилган эмас.

* * *

Ховос районидаги 2-нчи МТС Жданов номли колхоз территориясида жойлашган. Бу МТС камқувват ҳисобланган Жданов номли колхозга 18 тракторни бириктди. Аммо бригада механикларидан Берди Жўраев, Тоҳир Бобоевлар тракторларнинг нормал ишлашини та'минламадилар.

Колхоздаги 430 гектар ердаги ғўза қатор оралари 60 сантиметрли қилиб экилган. Броқ МТС тракторларни шунга мослаштирмаган.

Тракторчилардан Воҳид Маматов, Алим Мелиев ўртоқлар тракторларни унумли, тўхтовсиз ишлатиб ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажармоқдалар. Броқ айрим тракторчилар топшириқни адо этмайдилар, кўпинча машиналарнинг бекор туриб қолишига йўл қўядилар. Шунинг учун ҳам тракторчиларнинг иш унуми жуда паст, ҳар куни 12 гектар ўрнига 4—5 гектар ер ишланмоқда. Тўраев бошлиқ трактор бригадаси ҳозиргача ҳам планни бажармаган.

* * *

Агар сиз колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Алим Шоимқулов блан суҳбатлашсангиз, у, колхозчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишлар кучайтирилганлигини мақтаниб гапиради. Ўртоқ Шоимқулов дафтар варақлаб колхозчилар ўртасида 17 марта сиёсий доклад, 6 лекция, 28 та мажлис ўтказдик, деб гапиради.

— Бу қилинган ишларнинг та'сири қандай бўлди?

— Та'сири бўлди деса ҳам бўлади, демаса ҳам...

— Нимага?

— Ишимизда силжиш бўлмаяпти.

Омма ўртасида олиб бориладиган агитация та'сирли, жанговар, кишиларни сафарбар этучи, уюштирувчи бўлиши керак. Жданов номли колхозда эса бундай эмас. Бу ерда агитация ишлари юзаки олиб борилади, у ҳаётдан, колхоз ишидан ажратиб қўйилган. Шунинг учун ҳам ўртоқ Шаимқуловнинг ўзи э'тироф этгандек, агитациянинг та'сири йўқ.

Жданов номли колхоздаги бу аҳволдан райкомнинг 2-нчи МТС бўйича секретари ўртоқ Усмонов ҳам хабардор. Броқ у ҳам ҳозиргача бирор дуруст иш қилмади. У, ўртоқ Шоимқуловнинг расмият учун тузилган рақамлардан иборат ма'лумотларига ишониб юрипти.

Б. ХАЛИЛОВ.

Ғўза парвариши давом этдирилади

Август ойида ғўза гуллаш, шоналаш блан бир вақтда, зўр бериб кўсак тугади ва кўсакларни ривожлантиради. Шунинг учун у августда ҳар вақтлардагидан кўра кўпроқ озиқни, сувни ва ишловни талаб қилади. Тупроқ доим етарлик даражада нам ва юмшоқ бўлиб туриши керак. Шундагина ердаги озиқ ғўзага яхши сингийди, ўсимлик илдизлари ҳаводан яхши баҳраманд бўлади.

Сирдар'ё районидаги 1-нчи МТСнинг кўпгина илғор механизаторлари социалистик мусобақада олган мажбуриятларини шараф блан бажариб, ўзлари хизмат қилаётган колхозларда ғўзаларнинг яхши парвариш қилинишига эришдилар.

Аммо ҳосил учун колхозчилар блан бир қаторда жавобгар бўлган илғор механизаторлар далачилик бригада, звенолари блан бамаслаҳат иш кўриб айрим далаларда ғўзаларни август ойида яна бир-икки марта культивация қилиш, эгат олишни лозим кўрдилар. Улар ғўзани то пахта очилгунча тўхтовсиз парвариш қилиш учун қўшимча мажбурият олдилар.

Коммунист ўртоқ Лукашенко бошчилик қилаётган трактор бригадасининг универсалчиси комсомол а'зоси Қутбитдинов 1 августгача «Коммунизм» колхозида 1050 гектар ғўзани парвариш қилди. У август ойида ўзи бириктилган бригадаларда яна 150 гектар ғўзани парвариш қилиб бериш мажбуриятини олди. Ўртоқ Қутбитдинов ғўзани парвариш қилиш даврида ишни сифатли бажармоқда ва ҳар куни 2—3 килограммдан ёнилғини тежаб келмоқда. Бу бригаданинг бошқа универсалчилари ҳам ўз мажбуриятларини бажариб, август ойи учун яна қўшимча мажбурият олдилар.

Ўртоқ Лукашенко бригадасидан намуна олган бошқа трактор бригадаларининг механизаторлари ҳам ғўзани августда парвариш қилишга актив қатнашмоқдалар.

Масалан, «XIX партс'езд» колхозида хизмат қилаётган ўртоқ Птухин бошлиқ бригада универсалчиларидан В. Амиров яна 100 гектар, Қ. Гаффоров, Т. Жубаевлар 150 гектардан ерни культивация қилиш мажбуриятини олдилар.

Бошқа кўпгина бригадаларда ҳам ғўзани август ойида парвариш қилиш учун социалистик мусобақа кучайтирилмоқда.

Ш. ТУРДИЕВ.

Комсомоллар пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашда

Партия ва ҳукуматимизнинг социалистик қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш тўғрисида, жумладан СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954-1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» чиқарган қарорлари Ўзбекистон меҳнаткашлари ўртасида сиёсий кўтаринкилик ва меҳнат соҳасидаги ғайратни ошириб юборди.

Партия ва ҳукуматимизнинг пахта ҳосилини ошириш тўғрисидаги чақириғи Ўзбекистон пахтакорларининг қалбидан чуқур жой олди. Пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги янги вазифалардан илҳомланган колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари партия ва ҳукумат топшириғини шараф блан бажариш учун зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар.

Бу йил Тошкент областининг пахтакорлари 21 минг гектардан ортиқ янги ерларни ўзлаштириб, ўтган йилдагига нисбатан ҳар гектардан 4 центнердан ортиқ ҳосил етиштириш блан давлатга 500 минг тонна пахта топшириш учун ўз зиммаларига катта мажбурият олдилар. Областимизнинг меҳнаткашлари Ватан олдидаги катта мас'улиятларни ҳис этиб, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Кўкламги об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлигига қарамасдан колхоз ва совхозлар баҳориги ишларни асосан муваффақиятли бажардилар. Ҳозирги вақтда бутун пахта майдонида ғўза қатор ораларини ишлаш, суғориш ва озиқлантириш қизғин олиб борилмоқда.

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашда областьнинг 40 мингли ёш пахтакор — комсомоллари дала ишларида актив иштирок этмоқдалар. Бу куч — пахта учун курашдек умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшаолади. Қишлоқ комсомоллари ўз фидокорона меҳнатлари, туганмас ғайратлари блан меҳнаткашларнинг чексиз ҳурматларига сазовор бўлдилар. 200 дан ортиқ ВЛКСМ а'золари колхозларнинг правление а'золигига, 150 га яқин комсомоллар колхозларнинг ревизия комиссияси раислиги ва а'золигига сайланганлар. 400 дан ортиқ комсомоллар бригада бошлиғи, 2000 га яқин киши звено бошлиғи бўлиб ишламоқдалар.

Қишлоқ комсомоллари ўртасида 118 агроном, 54 зоотехник, 1817 тракторчи ва комбайнерлар бор. Ўртачирчиқ районидаги Каганович номли колхознинг а'зоси Санталат Розиқова, Верхне-Волинск район Карл Маркс номли колхоз а'зоси Иноят Раҳимова, Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхознинг а'зоси Умри Аҳмедова ва бошқа пахта усталарининг номи бутун республикага ма'лумдир.

Область комсомол ташкилоти қишлоқ ёшларининг куч ва ғайратини пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга сафарбар этмоқда. Бу ишда КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорлари ҳамда ВЛКСМ XII с'езди қарорлари бизнинг иш программамиздир.

Комсомол ташкилотлари қолоқ колхозларни мустаҳкамлаш ва уларни илғорлар даражасига етказиш тўғрисада партиямиз томонидан қўйилган вазифанинг моҳиятини чуқур англаб, бу соҳада катта иш қилмоқдалар. Бу масалада Чиноз районининг комсомоллари жуда қимматли ташаббус кўрсатдилар. Районнинг 50 дан ортиқ комсомол оилалари қолоқ колхозларга кўчиб бордилар.

Чиноз комсомолларининг бу ташаббуси область комсомоллари томонидан қўллаб-қувватланди. Ҳозирги вақтада жуда кўп комсомол оилалар қолоқ колхозларга кўчиб бориб ишламоқдалар.

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириб, экин майдонига айлантиришда ҳам комсомол ташкилотлари актив қатнашмоқдалар. Бу соҳада Ўртачирчиқ районидаги Ворошилов номли колхоз комсомол ёшлари яхши ташаббус кўрсатдилар. Улар ўз кучлари блан 100 гектарга яқин қўриқ очиб, шундан 65 гектарига чигит экдилар.

Ўртачирчиқ комсомолларининг ташаббуси бошқа колхозларда ҳам қўллаб-қувватланди. Масалан, Октябрь қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз комсомоллари 300 гектар бўз ерни экин майдонига айлантирдилар. Бу соҳада Ховос район меҳнаткашларининг ташаббуси диққатга сазовардир. Районда 3000 гектар қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилиб, пахта майдонига айлантирилди. Колхозчи комсомол-ёшлар бу шарафли ишда актив қатнашдилар.

Пахтачиликни янада ривожлантиришда механизация катта роль ўйнайди. Шунинг учун область ва район комсомол ташкилотлари МТС комсомол ташкилотларининг ишига яқиндан раҳбарлик қилаболадилар, механизатор кадрлар тайёрлашга э'тибор кучайтирилди.

Механизатор кадрлар тайёрлаш масаласи область комсомол комитетининг пленумида муҳокама қилинди. Шундан кейин МТС, МЧС, МЭС комсомол ташкилоти секретарьларининг семинари ўтказилди. Комсомол раҳбар ходимлари жойларга кўпроқ борадиган бўлдилар. Комсомол путёвкаси блан 800 дан ортиқ йигит-қизлар механизаторлар тайёрлаш мактабларига юборилди.

Колхоз, совхоз ва МТС комсомол ташкилотлари қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишга актив қатнашмоқдалар. Кўпгина район комсомол ташкилотлари илғор комсомол ёшлар бригадалари учун кўчма Қизил байроқлар ташкил этиб, колхозчи ва механизаторлар ўртасида юқори ҳосил учун бошланган социалистик мусобақага бошчилик қилмоқда. Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги корхоналарининг комсомол ва ёшлари пахтадан мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Бу корхоналарнинг комсомоллари қишлоқ хўжалик заказларини бажариш учун бошланган мусобақага актив иштирок этмоқдалар. Бу йил машинасозлар пахтакорларга пландан ташқари 2000 дан ортиқ культиваторлар бердилар.

Броқ бирқанча колхоз, совхоз, МТС комсомол ташкилотлари ва айрим район комсомол комитетлари ўз ишларини ҳали ҳам секинлик блан қайта қураётирлар, хўжалик иши блан яхши шуғулланмаётирлар. Кўпгина комсомол ташкилотлари меҳнаткаш ёшлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ишлабчиқаришга ва галдаги вазифаларга боғламаган ҳолда олиб бормоқдалар. Ба'зи район комсомол комитетлари раҳбарлик ишида расмиятчилик—бюрократлик иш методини фақат қоғозбозликни ва мажлисларни камайтириш блангина чегаралаб, конкрет иш блан, ёшлар ўртасида жонли-ташкилий иш блан кам шуғулланадилар. Гулистон район комсомол комитети (секретарьлари Темиров, Пирматов ўртоқлар) ишлабчиқариш масалалари блан юзаки шуғулланмоқда. Райком ходимлари колхозларда кам бўладилар. Кўпгина агитатор комсомоллар ўз ишларини газета ўқиб бериш блан чегаралаётирлар. Дала шийпонлари яхши жиҳозланмаган. Ба'зи колхоз комсомол ташкилотларида иш плани йўқ. Бу районда 100 дан ортиқ комсомоллар ғўза парваришида иш нормасини бажармайдилар.

Оҳангарон, Бекобод, Мирзачўл район комсомол комитетлари ҳам қуйи комсомол ташкилотларига конкрет раҳбарлик қилишда, ишлабчиқариш масалалари блан шуғулланишда катта камчиликларга йўл қўймоқдалар.

Комсомол раҳбар ходимлари жойларга борганда қуйи комсомол ташкилотларининг иши блан чуқур шуғулланмасдан, уларнинг ишини текшириш блангина қаноатланиб, бор камчиликларни йўқотишга ёрдам бермайдилар. Ба'зи комсомол ходимлари қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришига оид масалаларни яхши тушунмайдилар.

Ёшларни социалистик мусобақага актив қатнаштиришда ҳам жиддий камчиликлар бор. Ба'зи райкомлар ёшлар бригадалари ва звеноларининг ишига алоҳида э'тибор бериб, умуман район ёшларининг ишлабчиқаришдаги фаолияти блан чуқур танишмайдилар.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш унумини ошириш юзасидан ҳам ҳали кўп иш қилишга тўғри келади.

Яқинда ВЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми йиғим-теримга тайёргарлик ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планини бажаришда комсомолнинг иштироки ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Пленум қишлоқ ёшлари ва комсомолларини экинларни парвариш қилиш, ем-хашак тайёрлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашда фидокорона меҳнатлари блан актив иштирок этишга чақирди.

Область комсомол ташкилотлари ВЛКСМ Марказий Комитети пленумининг қарорлари асосида экинларни парвариш қилишни намунали ўтказишга, пахтадан мўл ҳосил етиштиришда социалистик мусобақани кучайтиришга ёшларни тўла сафарбар этишлари лозим.

Район комсомол комитетлари пахта териш машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик асбобларини ҳамда транспорт воситаларини ремонт қилишга, сушилкалар, хирмонлар қуриш, йўл-кўприкларни тузатиш ишига ёшларни актив иштирок қилдиришлари лозим. Комсомол ташкилотлари пахта териш машиналарида ишлашга энг яхши ёшларни белгилашлари керак.

Пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда ўтказишга барча комсомол ва ёшларни сафарбар этиш комсомол ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Ҳарбир терим машинасининг ва ҳарбир теримчининг иш нормасини ошириб бажаришига эришмоқ лозим.

Йиғим-терим вақтида пахта нобудгарчилигига қарши курашга ёшлар энг актив иштирок этишлари керак.

Район комсомол комитетлари пахта ташиш ишига ёшларни кенг равишда жалб этишлари, тракторчилар, шоферлар ўртасида социалистик мусобақани кенгайтиришлари зарур.

Август ойи пахтадан мўл ҳосил етиштиришда ҳал қилучи ойдир. Барча комсомол ташкилотлари ғўза парваришини қизғин давом этдиришда далачилик бригадаларида ишлаётган комсомол ва ёшларни, тракторчиларни актив иштирокини та'минлашлари лозим.

Яқинда ВЛКСМ Марказий Комитети қишлоқ комсомол райкомларининг структураси ва штатлари ҳақидаги масала тўғрисида қарор қабул қилди. Бу қарор район комсомол комитетларининг бошланғич ташкилотларга яқиндан раҳбарлик қилишини та'минлашни, раҳбарлик ишида эгасизликни тугатишни, МТС колхоз ва совхоз комсомол ташкилотларининг иш фаолиятини кучайтиришни кўзда тутади.

Шубҳа йўқки, областимизнинг кўпмингли комсомол ёшлари ғўза парваришини бўшаштирмай, намунали ўтказишга, йиғим-теримни қисқа муддатларда тугаллашга, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш давлат планини муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасидаги қарорларини бажаришдек умумхалқ ишида ёш ватанпарварларнинг актив иштирокини та'минлайлик.

У. КЕНЖАЕВ.

Тошкент область комсомол комитетининг секретари.

„Октябрь Х йиллиги“ дам олиш уйида

«Октябрь Х йиллиги» дам олиш уйи Троицк посёлкасининг баҳаво ерларидан бирига жойлашган. Унинг шимолий томонидан Зоғариқ суви оқади. Бу сувдан дам олиш уйига ҳамавақт муздай шабада гир-гир эсиб туради. Боғдаги арча, олма каби ҳархил дарахтлар асфальт ётқизилган топтоза йўлакларни салқин қилиб туради.

Ҳозир дам олиш уйида 1000 га яқин киши дам олмоқда. Бу ерда маданий-оммавий ишлар яхши йўлга қўйилган. Дам олиш уйининг маданий-оммавий сектор мудири ўртоқ С. Тўйчиев дам олучиларга кинофильмлар кўрсатишдан ташқари, бадиий ҳаваскорлар иштирокида тез-тез концертлар ҳам уюштирмоқда. Дам олучиларга ҳар ойда 6—7 темада турли лекция ўқилади, жойларга экскурсиялар уюштирилади, кечқурунлари танца ташкил қилинади. Дам олучилар спорт майдонида ҳартурли қизиқарли ўйинлар блан шуғулланиб, соғлом дам олмоқдалар.

Дам олаётганларнинг кўпчилиги студентлардир. Улар кечки пайтлар йиғилишиб, қувноқ ашулалар айтадилар, янги қўшиқлар ўргана-дилар. Дам олучилар «Партия — йўлбошчимиз», «Биз тинчлик тарафдоримиз» деган ва бошқа қўшиқларни ўргандилар.
(1-нчи сурат).

Кечки овқатдан сўнг танца майдони гавжум бўлади. Дам олучилар оркестр садолари остида танцага тушадилар (2-нчи сурат).

Дам олиш уйига келган кишилар шефповар Александр Қодировни ғурур блан тилга оладилар. У кўп вақтдан бери ошпаз бўлиб ишлайди. Ўртоқ Қодиров овқатларни мазали ва сифатли тайёрлаши блан барчанинг ҳурматига сазовар бўлаётир (3-нчи сурат).

Тошкент медицина институтининг студенти (чапдан) **Б. Нажмитдинова,** В. И. Ленин номли **Ўрта** Осиё Давлат университетининг ўқитучиси **Х. Маҳмудов,** 16-нчи нон заводининг ходими **Р. Бадалова,** Тошкент медицина институтининг студенти **Иброҳимов** ўртоқлар официантка **М. Хворостинага** эртага қандай овқатлар ейишни истаганликларини айтмоқдалар (4-нчи сурат).

Дам олиш уйининг кутубхонаси бадиий-адабий ва илмий темалардаги турли адабиётларга анча бой. Кутубхона дам олучиларнинг энг севимли жойларидан биридир. Студент қизлардан (чапдан) **К. Тен** ва **Р. Ноткина** салқин аллеялардан бирига қўйилган скамейкада бадиий асар ўқимоқдалар (5-нчи сурат).

Пенсионер **Павел Васильевич Шипилин** (у дам олучилар ўртасида биллиард ўйинининг устаси сифатида танилди) ҳунар мактабининг мастери **Ҳамид Ну'монов** блан биллиард ўйнамоқда (6-нчи сурат).

Қувноқ ёшлар ўзларининг кўп вақтларини спорт майдончасида ўтказиб волейбол, футбол ва баскетбол ўйнайдилар. Турник ва брусьеда шуғулланадилар. Дам олучилардан бири турникда машқ қилмоқда (7-нчи сурат).

«Октябрь Х йиллиги» дам олиш уйининг донғи фақат республикамиздагина эмас, бутун Ватанимизга кенг тарқалган. Бу ерга ҳар йили мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан юзларча меҳнаткашлар келиб хушчақчақ дам олиб кетадилар. Уларнинг маданий ва мазмунли дам олиб, зўр хурсандлик блан яна ўз шаҳар ва қишлоқларига қайтиб кетганликларини дам олиш уйининг хотира дафтарига ёзилган қатор таассуротлардан яққол билиш мумкин.

«Октябрь Х йиллиги» дам олиш уйи бепоён Ватанимиздаги минглаб дам олиш уйлари қаторида совет меҳнаткашларининг маданий дам олиши учун яхши хизмат қилмоқда. Бу, партия ва ҳукуматимизнинг совет кишиларига қилаётган ғоят катта ғамхўрлигини кўрсатади.

В. Салов фото-очерки.

Хитой хотин-қизлари мамлакатнинг сиёсий ва ижтимоий ҳаётида актив иштирок қилмоқдалар

ПЕКИН, 5 август. (ТАСС). Ҳозирги вақтда мамлакатнинг ҳамма жойида Хитой Халқ Республикаси конституциясининг проекти умумхалқ томонидан кенг муҳокама қилинмоқда. Хитой хотин-қизлари конституция проектини айниқса хурсандчилик ва қувонч блан кутиб олдилар, чунки бу тарихий ҳужжат Хитой хотин-қизларига берилган озодлик ва тенг ҳуқуқларни та'минлайди.

Халқ вакилларининг қуйи мажлисларига бўлиб ўтган сайловларнинг натижалари Хитой хотин-қизларининг мамлакат сиёсий ва ижтимоий ҳаётида тобора активроқ бўлиб иштирок қилаётганликларини яққол кўрсатди. «Янги Хитой хотин-қизлари» номли журналда э'лон қилинган ма'лумотларга қараганда, бутун мамлакатда халқ вакиллари мажлисларига хотин-қизлардан 986 мингдан кўпроқ киши сайланган, я'ни сайланган барча депутатларнинг 17 процентидан кўпроғи хотин-қизлардир. Кўпгина хотин-қизлар халқ ҳокимияти маҳаллий органларида, халқ судларида ва шунинг сингари муассасаларда ишламоқдалар.

Хитой хотин-қизлари фақат халқ ҳокимияти шароитидагина жамоат ишлаб-чиқаришида ўзларига муносиб жой олдилар. Шанхайнинг машинасозлик заводларида, деб ёзади журнал, илгари хотин-қизлардан умуман ҳечким бўлмас эди. Эндиликда бу заводларда 10 мингдан кўпроқ хотин-қиз ишламоқда. Шанхайдаги турли корхоналарда ҳаммаси бўлиб 290 минг хотин-қиз ишлаб турибди. Хотин-қизлардан 269 мингдан кўпроқ киши бошланғич мактабларда ўқитучилик қилмоқда.

Халқ революциясининг ғалабаси Хитой хотин-қизларига илм олиш учун кенг йўл очиб берди. 1953 йилда Хитой халқ Республикасининг институтлари ва университетларида ўқиётган хотин-қизларнинг сони қарийб 55 минг кишига етди, я'ни олий ўқув юртларидаги барча студентларнинг 25 процентини ташкил қилди. 1953 йилда ўрта мактабларда 895 минг қиз, ишчи-деҳқон ёшларининг ўрта мактабларида 7.000 хотин-қиз ўқиди.

АҚШ коммунистик партияси миллий конференциясининг чақирилиши

НЬЮ-ЙОРК, 5 август. (ТАСС). АҚШ коммунистик партиясининг миллий комитети матбуот учун берган баёнотида 1954 йилдаги сайловолди кампаниясида партиянинг юргизадиган сиёсатини муҳокама қилиш учун шу йил 7—8 августда Нью-Йоркда партиянинг миллий конференцияси чақирилишини кўрсатади.

Партиянинг сайловолди кампаниясини ўтказучи комитет раиси Перрининг айтишича, конференция конгрессга бўладиган сайлов блан ҳамда партия программасининг яқинда э'лон қилинган проекти асосида бирқанча районларда коммунистик партиянинг кандидатларини кўрсатиш блан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилади. Миллий конференция, афтидан, демократик ва республикачи партияларнинг кандидатларига ҳамда программаларига ўз муносабатини ҳам белгиласа керак, деб кутилади.

Ҳинди-Хитойда яраш тўғрисидаги битимнинг амалга оширилишини контроль қилучи халқаро комиссиясининг мажлиси

ДЕҲЛИ, 5 август. (ТАСС). Деҳли радиосининг эшитдиришича, бугун эрталаб Деҳлида Ҳинди-Хитойда яраш тўғрисидаги битимнинг амалга оширилишини контроль қилучи халқаро комиссияда қатнашучи уч давлат вакилларининг махсус мажлиси бўлган.

Индонезия информация министрининг баёноти

ЖАКАРТА, 5 август. (ТАСС). Бугун газеталарда Индонезия информация министри Тобингнинг баёноти э'лон қилинди. Баёнотда бундай дейилади: Индонезия ҳукумати Шарқи-Жанубий Осиё пактига қўшилиш тўғрисида АҚШнинг таклифини рад этади, чунки «бу таклиф бизнинг бутун дун'ёда тинчликни сақлашга қаратилган озодликсевар ташқи сиёсатимиз принципларига қарама-қаршидир». Тобинг, Индонезия ҳечқандай ҳарбий блокда қатнашишни истамайди, деб уқтириб ўтган. Бизнинг мамлакатимиз, деган у, бутун дун'ёда тинчликни ҳимоя қилиш йўлида бундан буён ҳам актив ҳаракат қилади.

Австралия жамоатчилиги ХХР блан дипломатик ва иқтисодий алоқалар ўрнатилишини талаб қилмоқда

ПЕКИН, 5 август. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг билдиришича, Мельбурнда чиқадиган «Гардиан» газетаси мамлакатнинг Хитой блан дипломатик ва иқтисодий алоқалар ўрнатилишини талаб қилучи бирқанча жамоат арбобларининг баёнотларини босиб чиқарган.

Австралия металлопрокатчилар касаба союзининг секретари Макнелти бундай деган: «Биз Хитой блан дўстона савдо-сотиқ алоқаларини ривожлантириш учун Хитой ҳукуматини танишни талаб қиламиз. Ҳинди-Хитойдаги яраш урушларини музокаралар олиб бориш йўли блан тўхтатиш мумкин эканлигини яна бир марта исбот этди».

Руҳоний Мейнард газета мухбирига, менинг Хитойда кўрганларим идора этишнинг ҳозирги формаси кўпчилик халқ учун Хитойнинг кўпасрли бутун тарихидаги энг яхши форма эканлигига мени ишонтирди, деган.

Шунингдек, Австралия ёғоч буюмлар ишлаш саноати ишчилари миллий касаба союзининг секретари Феннелл ҳам Хитой блан муносабатларнинг яхшиланишини талаб қилган.

Яқинда «Саут острелиан фармер» газетаси Хитой блан савдо-сотиқ алоқаси ўрнатиш тўғрисида чақириқ босиб чиқарган, чунки бу савдо-сотиқ Австралия манфаатларига жавоб беради.

Польшанинг Англияга нотаси

ВАРШАВА, 5 август. (ТАСС). Польша Халқ республикасининг ташқи ишлар министрлиги Англиянинг Варшавадаги элчихонасига нота юборди. Нотада бундай дейилади:

28 июльда Польшанинг «Ярослав Домбровский» деган савдо кемаси Лондон портига келиб турган пайтда шу кемага махфий чиқиб олган пассажир топилган эди. Кейин тез фурсатда ма'лум бўлишича, у бир вақт Польша савдо флотидан ҳайдалган ва қилмиш жиноятлари сабабли Польша ма'мурлари томонидан қидирилаётган Антони Климович экан. Шу нарсани ҳам айтиб ўтиш керакки, Климович Англияда контрабанда блан шуғулланганлиги учун ҳам Англия ма'мурлари томонидан икки марта жазога тортилган эди.

Кемада махфий пассажир топилганидан кейин бироз вақт ўтгач Британия иммиграция ма'муриятининг ходимлари кемага етиб келдилар ва Климовичга тааллуқли ма'лумотларни капитандан олганларидан кейин қайтиб кетдилар. 31 июльда Англия иммиграция ма'муриятининг вакили кема капитанига Климовични портдан олиб чиқиб кетиш тўғрисида рухсатнома топширди. Шу блан бир вақтда мазкур ходим Климовичнинг қирғоққа чиқишига Англия ма'мурлари томонидан рухсат бериш рад қилинганлиги ҳақидаги қоғозни ҳам Климовичнинг қўлига тутқизди.

Броқ, дейилади нотада, кема Лондондан Гдиняга бораётганида уни йўлда полиция қайиғи келиб тўхтатди, бу қайиқда Англия иммиграция ма'муриятининг вакиллари бор эди. Улар Климович тўғрисидаги ўзларининг илгариги қарорларини ўзгартириб, уни топширишни талаб қилдилар, лекин шу қарорнинг нима сабабдан ўзгартирилганлигини айтмадилар. Нотада айтилишича, кема капитани жиноятчини беришдан бош тортгандан кейин, Англияга қарашли иккита торпеда катери кеманинг олдига келди, бу катерларда полиция отрядлари бор эди. Полициячиларнинг бир қисми кемага бостириб чиқди. Полициялар Климович турган каютанинг эшигини синдириб кириб, Климовични олиб чиқиб кетди. Инглиз полицияси жуда қўпол ҳаракат қилди, экипаж а'золаридан бири таёқ блан калтакланди, иккинчисини эса қаттиқ майиб қилдилар. Мана шу ғайри қонуний ҳаракатларда инглиз полициясининг 120 хизматчиси иштирок қилди, уларга полиция комиссари Жон Нот-Бувер бевосита қўмондонлик қилди.

Нотада айтилишича, инглиз полициясининг бу ҳаракатлари халқаро ҳуқуқни қўпол равишда бузишдир. Жисмоний куч қўлланиш, экипаж а'золарининг дахлсизлигини бузиш ва ҳатто уларни калтаклаб яра қилиш, шунингдек ускуналарга шикаст етказиш ҳар икки мамлакат ўртасида савдо алоқалари манфаатларини кўзлаб тинч сузиб бораётган кемага нисбатан йўл қўйиб бўлмаслик даражада қилинган зўравонликдир.

Нотада айтилишича, Польша ҳукумати қат'ий норозилик билдиради ва жиноятчи Климовични қайтариб беришни, «Ярослав Домбровский» кемаси ушланиб қолганлиги ҳамда унга инглиз полицияси ҳужум қилганлиги сабабли етказилган зарарнинг ўрнини тўлдиришни талаб қилади, шунингдек айбдорларга жазо беришни ҳам талаб қилади.

ПРЕЗИДЕНТ ЭЙЗЕНХАУЭРНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАГИ СЎЗИ

ВАШИНГТОН, 5 август. (ТАСС). Кеча навбатдаги матбуот конференциясида АҚШ президенти Эйзенхауэр журналистларнинг саволларига жавоб бериб, жумладан, атом энергеяси тўғрисидаги совет-америка музокараларига ҳам тўхталиб ўтди. Эйзенхауэр, Американинг таклифи (президент Эйзенхауэр томонидан 1953 йил 8 декабрьда қилинган таклиф кўзда тутилади) Совет Иттифоқи томонидан яхши кутиб олинмади, деб да'во қилди.

Лекин, ма'лумки, Совет Иттифоқи атом энергиясидан фойдаланиш ҳақида музокаралар олиб боришга тўла равишда тайёр эканлигини билдирган эди ва шу блан бирга битимда қатнашадиган мамлакатлар атом ва водород қуролини ҳамда одамларни кўплаб қирадиган бошқа қуролни ишлатмаслик мажбуриятини ўз зиммаларига олсинлар деб таклиф этган эди.

Эйзенхауэр Хитой Халқ Республикасига муносабат тўғрисидаги масалада АҚШнинг тутган позициясини яна тасдиқлади. У ҳозирги вақтда Қўшма Штатлар «ўзи бирон овозга эга бўлган ҳарқандай ташкилотда Хитой Халқ Республикасининг қатнашувига йўл қўймайди» деди.

ГВАТЕМАЛАДА АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК, 5 август. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги Гватемаладаги қўзғолоннинг ба'зи тафсилотларини хабар қилмоқда. Шу кунларда Армас тўдаси қўзғолон кўтарган мунтазам армия қисмларининг раҳбарларидан етти кишини, шу жумладан Кубадаги собиқ элчи Гарсиа Монтенегрони, собиқ алоқа министри полковник Фуэтес Хиронни, собиқ қуролли кучлар министри Касереснн, ҳарбий разведканинг собиқ бошлиғи Гордильони, «Аурора» базасининг собиқ командирлари полковник Самайоани, полковник Сосани ва майор Санчесни қамоққа олган.

Армас четэл матбуоти вакилларига мурожаат қилиб, қўзғолончилар ҳукуматни қайтадан ташкил этишни талаб қилган эдилар, бу эса, Арбенс тарафдорларини яна ҳукуматга қайтариш бўлур эди, деб айтган. Армаснинг гапидан ма'лум бўлишича, у норози ҳарбий қисмларнинг раҳбарларини «музокаралар олиб бормоқ» учун саройга атайин чақирган ва улар ўз талабларидан қайтмасликларини айтганларидан кейин, Армас уларни қамоққа олган.

ОДАМЛАРНИ КЎПЛАБ ҚИРАДИГАН ҚУРОЛ ТАҚИҚЛАНСИН

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Тинчликни ҳимоя қилучи Япония комитетига юборган мактуби.

ВЕНА, 5 август. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг секретариати Тинчликни ҳимоя қилучи Япония комитетига қуйидаги мактубни юборди:

Хиросима фожиасининг жаҳондаги барча мамлакатларда ўтказилаётган 9 йиллиги муносабати блан Жаҳон Тинчлик Кенгаши секретариати атом бомбасининг биринчи қурбони бўлган япон халқига чуқур хайрихоҳлик билдиради.

«Хиросима» сўзи бутун дун'ёга таҳдид қилаётган даҳшатли атом урушининг абадий символи бўлиб қолди.

Яқинда Бикини оролида портлатилган водород бомбалари япон халқидан янги қурбонлар талаб қилди. Бу қурбонлар бутун дун'ёдаги эркаклар ва хотин-қизлар учун жиддий огоҳлантиришдир.

Ҳамма жойда ер юзи халқлари атом ва водород қуролининг, шунингдек одамларни кўплаб қирадиган ҳамма турдаги қуролларнинг мутлақо тақиқланиши учун курашмоқдалар. Шу олийжаноб курашда япон халқи фахрли ўрин тутади.

Атом ва водород қуролини тақиқлаш учун Японияда олиб борилаётган ва аҳолининг ҳамма табақалари томонидан қўллаб-қувватланаётган кампания зўр муваффақият блан ўтмоқда. Қисқа муддат ичида беш миллиондан кўпроқ имзо тўпланди.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши секретариати Тинчликни ҳимоя қилучи Япония комитетига ва тинчлик учун курашда янги муваффақиятлар сари бораётган бутун япон халқига энг яхши тилакларини билдиради.

УРУГВАЙНИНГ МИЛЛИЙ МАНФААТЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИГАН БИТИМ

МОНТЕВИДЕО, 5 август. (ТАСС). Уругвай матбуоти СССР давлат банки блан Уругвай банки ўртасида тузилган тўлов битимини шарҳлашда давом этмоқда. Газеталар бу шартнома Уругвайнинг миллий манфаатларига жавоб беради, деб та'кидламоқдалар.

«Эль бьен публико» газетаси бундай деб ёзади: мамлакатнинг миллий манфаатлари учун бу битим Уругвай томонидан тузилган шу хилдаги бошқа битимларга қараганда қулайроқдир. Совет Иттифоқи товарлар сотиб олиши блан Уругвай экспорти маҳсулотларининг нархларини сақлаб қолишга ёрдам берди.

«Аксьон» газетаси СССР давлат банки блан тузилган тўлов битимини «бизнинг иқтисодий имкониятларимизни қўллаб-қувватлайдиган ва ҳимоя қиладиган битим» деб ҳисоблайди.

«Хустисиа» газетаси бошмақолада, СССР давлат банки блан битим имзоланиши Уругвайда зўр қизиқиш тўғдирди, деб та'кидлайди. Газета, бу битим фабрикаларда, касаба союзларида, хукмрон савдо-саноат доираларида ва турли матбуот органлари саҳифаларида кенг муҳокама қилинмоқда, деб кўрсатади. «Бу эса, шак-шубҳасиз, мамлакат ҳаётида жамоатчилик э'тиборини ўзига жалб этаётган ғоят катта воқиадир»,—деб ёзади газета.

БРЕМЕРХАФЕНДА ПОЛИЦИЯ БЛАН ПОРТ ИШЧИЛАРИ ЎРТАСИДА ТЎҚИНИШ

ПАРИЖ, 5 август. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Бремерхафендан хабар беришича, у ерда полиция блан Бремерхафен портининг 4 минг ишчиси ўртасида тўқиниш бўлган. Ишчилар бирқанча уй-жой биноларининг америкали ма'мурларнинг эҳтиёжлари учун мусодара қилинишига қарши норозолик белгиси сифатида бу биноларни ишғол қилганлар. Ишчилар ишғол қилган биноларни 600 полициячи қуршаб олган.

БИРМА АГРЕССИВ БЛОК ТУЗИШ ТЎҒРИСИДАГИ МУЗОКАРАЛАРДА ҚАТНАШИШДАН БОШ ТОРТДИ

ЛОНДОН, 5 август. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг хабар беришича, Бирманинг бош министри У Ну Цейлон ҳукуматига телеграмма юбориб, Бирма ҳукумати Шарқи-Жанубий Осиё учун АҚШ томонидан таклиф этилган шартнома тўғрисидаги масала юзасидан сентябрь ойида ўтказиладиган конференцияда қатнашишдан бош тортганлигини ма'лум қилган. Бу телеграмма Цейлон бош министри Коталаваланинг мурожаатига жавобан юборилган. Цейлон бош министри Коталавала Коломбодаги кенгашда қатнашган мамлакатларга — Ҳиндистон, Индонезия, Покистон ва Бирмага шу таклиф тўғрисида ўз фикрларини баён этишни таклиф қилган эди.

Миср бош министри Носирнинг баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 5 август. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Қоҳирадан хабар беришича, бош министр Носир суҳбат вақтида, Миср Қўшма Штатларнинг Миср қуролли кучларини кучайтириш учун берадиган ҳарбий «ёрдами»ни табриклайди, деган.

Носир, келажакда Миср ўз ташқи сиёсатида кўпроқ ғарбга таянади, деб қўшимча қилган.

СТУДЕНТЛАРНИНГ XII ЖАҲОН ЁЗГИ ЎЙИНЛАРИДА

БУДАПЕШТ, 5 август. (ТАСС). Кеча студентларнинг XII Жаҳон ёзги ўйинларида классик кураш бўйича мусобақа тугади. Совет спортчиларидан Ленц, Анфиногенов, Николаев ва Притиченко ҳамда венгер полвонларидан Баранья, Пояк, Тарр ва Сильваши ўйинлар чемпиони номини ва олтин медальлар олдилар. Совет полвонларидан тўрт киши кумуш медальлар блан мукофотланди. Шундай қилиб, СССР спортчилари классик кураш бўйича команда биринчилигини қўлга киритдилар. Венгрия спортчилари иккинчи ўринни олдилар.

Вишкадан сувга сакраш бўйича Совет Иттифоқи спортчилари олтин, кумуш ва бронза медальлар олдилар. Бренер (155, 86 очко) биринчи ўринга, Чачба (146,84 очко) иккинчи ўринга, Галкин (146,37 очко) учинчи ўринга чиқдилар. Эркаклар учун 4х200 метр масофага ўтказилган эстафетада совет командаси иккинчи ўринни эгаллади.

Кеча гимнастларнинг мусобақаси бошланди. Мажбурий программа бўйича шахсий биринчилик учун ўтказилган мусобақада венгер спортчиси Такач биринчи ўринни, Азарян (СССР) иккинчи ўринни ва Гайда (СССР) учинчи ўринни олиб келмоқдалар. Команда биринчилиги учун мусобақада 341,75 очко тўплаган СССР гимнастлари олдинда бораётирлар, улар кетидан Венгрия ва Чехословакия командалари бормоқда.

Боксчиларнинг мусобақалари тугамоқда. Дарбайсели (СССР) блан Папп (Венгрия) ўртасидаги учрашув зўр қизиқиш туғдирди. Учрашув Паппнинг ғалабаси блан тугади.

Совет спортчилари ўйинлардан бўш вақтларида Будапештдаги ҳушманзарали жойларни тамоша қилмоқдалар, бошқа мамлакатларнинг спортчилари блан учрашмоқдалар. Кеча совет физкультурачилари инглиз меҳмонларни қабул қилдилар. Учрашув самимий ва дўстона суҳбат блан ўтди. Совет физкультурачилари кеча чехословак спортчиларига меҳмон бўлиб бордилар.

Чехословакияда китоблар нашр қилиш авж олмоқда

ПРАГА, 5 август. (ТАСС). Кейинги 4 йил ичида Чехословакияда 20 минг номда ҳаммаси бўлиб 300 миллион нусха китоб нашр этилди.

Прогрессив бадиий адабиёт нашр этиш мамлакатда кенг авж олиб кетди. 1950 йилдан тортиб то 1953 йилгача чех ва словак нашриётлари 3300 номдаги китобни 45 миллион нусхада чиқардилар. Чехословак, совет ва хитой адабиётининг, шунингдек бошқа халқлар адабиётларининг энг яхши асарлари юз минг нусхалаб нашр этилмоқда. Чунончи, Юлиус Фучикнинг «Сиртмоқда ёзилган репортаж» номли китоби ҳаммаси бўлиб 550 минг нусхада, Ольбрахтнинг «Анна-пролетарка» номли романи ҳаммаси бўлиб 400 мингга яқин нусхада, Шолоховнинг «Очилган қўриқ» романи эса — 200 минг нусхада нашр этилди.

Бадиий адабиёт асарларининг ўртача тиражи капиталистик Чехословакиядаги китобларнинг ўртача тиражидан ҳозирги вақтда анча ошиб кетди.

Марксизм-ленинизм классикларининг асарлари кўп нашр қилинмоқда. Карл Маркс ва Фридрих Энгельс танланган асарларининг икки томлиги чех тилида нашр этилди; В. И. Ленин танланган асарларининг икки томлиги уч марта нашр этилди; В. И. Ленин асарларининг 7 томи, И. В. Сталин асарларининг 13 томи нашр этилди. Марксизм-ленинизм классикларининг асарларидан 4 йил ичида ҳаммаси бўлиб 158 асар 8 миллион 600 мингдан кўпроқ нусхада нашр этилди.

Афғонистонда сув тошқини

ПАРИЖ, 5 август. (ТАСС). Браззавиль радиосининг эшитдиришича, Афғонистонда кучли ёмғирлар ёғиши ва асосий дар'ёларнинг тошиб кетиши натижасида бирқанча районларда бўлган сув тошқини муносабати блан ўнларча кишилар ҳалок бўлган ва минглрача киши бошпанасиз қолган бўлса керак, деб ўйлайдилар. Бирқанча жойларда экинлар ҳосили нобуд бўлган. Кобил блан мамлакатнинг бошқа шаҳарлари ўртасида телеграф ва телефон алоқаси узилган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (Ҳамза номли театрнинг ёзги биноси) — 7/VIII да **Тоҳир ва Зуҳра,** 8/VIII да **Муқимий.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кундуз соат 2 дан 4 гача), НАВОИЙ номли (кеч соат 8 гача), «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» янги инглиз бадиий фильми **Пиквик клубининг хотиралари.**

«РОДИНА» — кундуз соат 2 гача **Душманликнинг тугаши.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 8 ва 10 да **Сепли тўй.**

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Менинг кичик дўстим.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Маринанинг қисмати.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Васса Железнова.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Пиквик клубининг хотиралари.**

СОБИР РАҲИМОВ номли — **Тўрт юрак.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Шаҳримизнинг йигити,** кечқурун **Қий-чув.**

«ВАТАН» — **Душманликнинг тугаши.**

ПУШКИН номли — **Бўйиндаги Анна.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Севги достони.**

Жуковский кўчаси, 77-нчи уйда туручи **Вазген Семёнович Богдасаровнинг** Хизмтчи кўча, 16-нчи уйда туручи Дина Давидовна Куфербергдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 00581. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1409.